

FACULTAT D'EDUCACIÓ,
TRADUCCIÓ I
CIÈNCIES HUMANES

Treball de Final de Màster Universitari en Formació del Professorat
d'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat, Formació Professional i
Ensenyaments d'Idiomes (especialitat en Llengua i Literatura Catalana)

L'ús social del català a l'institut Manresa Sis. Estratègies per fomentar-ne l'ús entre l'alumnat

Pau Gonzàlez Fernández

Curs acadèmic 2021-2022

Tutor: Llorenç Comajoan Colomé

Navarcles, maig 2022

*Un graïment profund a tothom qui ha fet possible aquest treball,
especialment a la bona gent de l'Institut Manresa Sis.*

Índex

RESUM	4
EL CATALÀ I LA SEVA SITUACIÓ COMPLEXA	6
EL CATALÀ I ELS NOUVINGUTS: REPTES I OPORTUNITATS	6
A LES AULES: DEL CATALÀ AL CASTELLÀ	9
AUDIOVISUAL, JOVES I CATALÀ	12
METODOLOGIA DE RECERCA	15
RESULTATS DE L'ESTUDI	17
DISCUSSIÓ DELS RESULTATS	24
EL CATALÀ A L'AULA	26
CULTURA I ENTRETENIMENT EN CATALÀ	31
PERCEPCIÓ SOBRE L'ÚS DE LA LLENGUA	32
ESTRATÈGIES PER FOMENTAR L'ÚS DE LA LLENGUA CATALANA. UNA MIRADA AL MANRESA SIS	33
CONCLUSIONS	38
BIBLIOGRAFIA	42
ANNEX	45
QÜESTIONARI PASSAT A L'ALUMNAT	45
RESPOSTES DEL QÜESTIONARI	54

Resum

Aquest treball analitza quin és l'ús del català entre l'alumnat de l'Institut Manresa Sis, ubicat al barri d'El Xup de Manresa. La pregunta inicial és si el català és la llengua d'ús habitual dels alumnes a dins i fora de l'aula. Per a esbrinar-ho, es presenten els resultats d'una enquesta duta a terme entre l'alumnat del centre, inspirada en l'Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021, en la qual s'analitza l'ús que fan del català dins de l'aula, fora de l'aula, amb el professorat i amb el seu entorn (amics, consum audiovisual, cultural i xarxes socials.) A més, s'analitza quin tipus de relació mantenen aquests resultats amb altres estudis més grans, com l'Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021, i posteriorment es proposen estratègies per millorar l'ús social de la llengua catalana, especialment a l'Institut Manresa Sis. Les dades evidencien que l'alumnat del Manresa Sis té com a llengua habitual i pròpia la catalana en un alt percentatge, i que és la llengua d'ús habitual a dins i fora de les aules, si bé és cert que és en aquest darrer espai on el percentatge d'ús baixa més. Malgrat això, l'alumnat es relaciona en català, i les relacions alumne-professorat i viceversa són principalment en aquesta llengua.

Paraules clau: llengua pròpia; llengua d'identificació; primera llengua; actituds lingüístiques; ús social; Manresa Sis; català; llengua catalana.

This work analyses the use of Catalan language amongst the students of the Institut Manresa Sis, located in the neighbourhood of El Xup in Manresa. The initial question is whether Catalan is the commonly used language in and outside the classroom by students. To find it out, the results of a survey carried out in the centre are presented, inspired by the Sociodemographic and Linguistic Study of 4th ESO students in Catalonia 2006-2013-2021, in which analyses their use of Catalan in the classroom, outside the classroom, with teachers and their environment (friends, audiovisual consumption, culture and social networks). In addition, this work not only examines what kind of link is there with other larger studies, such as the Sociodemographic and Linguistic Study of 4th

ESO students in Catalonia 2006-2013-2021, but also brings forward strategies to improve the social use of Catalan language, especially at the Institut Manresa Sis. The data show that students of Manresa Sis have Catalan as their usual and own language in a high percentage, and that it is the language of habitual use both inside and outside the classrooms, although the latter drops significantly in percentage. Nevertheless, students interrelate in Catalan and the student-teacher interactions are mainly in this language.

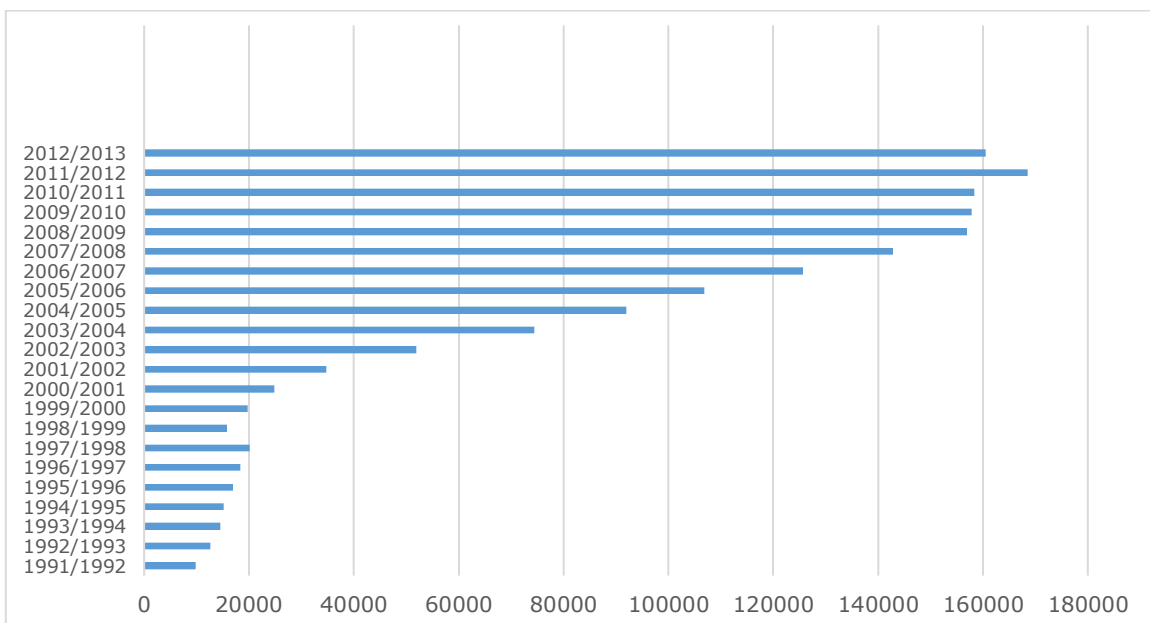
Keywords: own language; identification language; first language; language attitudes; social use; Manresa Sis; Catalan; Catalan language.

El català i la seva situació complexa

El debat sobre l'ús del català és recurrent i continuat. Aquest TFM és una aportació més, molt acotada i limitada, a aquest debat. La mala salut de ferro del català és fruit de diversos factors. És evident que la situació que vivia el català l'any 1983, quan es va implementar el projecte d'immersió lingüística, responia a unes necessitats concretes. El 1982, el 60% de l'alumnat d'entre 6 i 14 anys, corresponents a la llavors etapa d'EGB, se sabia expressar en català, mentre que el 40% no sabien fer-ho (Generalitat de Catalunya, 2015). La normalització va anar estenent-se paral·lelament a un augment de la població al país.

El català i els nouvinguts: reptes i oportunitats

L'arribada de noves cultures i, per tant, nous parlants, va representar un repte. De fet, el nombre d'alumnes de nacionalitat estrangera al sistema educatiu català fa un salt quantitatiu a partir de l'inici del segle XXI. Si el curs 1991-1992 amb prou feines s'arribava als 10.000 alumnes, el curs 2000-2001 es passa als 24.787, i la xifra augmenta continuadament fins a arribar als 160.469 el curs 2012-2013 (Generalitat de Catalunya, 2015) (Gràfic 1).

Gràfic 1. Nombre d'alumnes de nacionalitat estrangera al sistema educatiu de Catalunya. Font: La llengua a l'escola catalana. Un model d'èxit, 2015. Elaboració pròpia.

Aquesta nova situació genera un nou paradigma; d'una població que majoritàriament parlava català i castellà es passa a un escenari on aproximadament el 10% de la població catalana no té com a llengua primera ni el català ni el castellà (Barrieras, 2013, p. 11), fet que indueix a una pregunta: Catalunya es pot considerar un país bilingüe? (Barrieras, 2013, p. 11).

És pertinent observar que aquesta nova realitat comporta noves i diverses possibilitats que permeten situar Catalunya com una regió plurilingüe i que permet teixir xarxes de relacions, siguin socials o educatives, amb altres llocs del món, i aprofitar aquests nous ciutadans per recrear escenaris i intercanvis a través de la llengua catalana i la nouvinguda (Lemus, 2017).

En l'estudi *Les actituds lingüístiques segons l'origen dels aprenents de català com a llengua d'acollida* (Estors, 2014), alumnes de diverses nacionalitats entenen la necessitat d'estudiar el català, però no entenen per què la gent se'ls adreçava en castellà, i no en català. El 92% dels enquestats percebien el català com una llengua molt maca i relativament fàcil d'entendre si poguessin fer-la servir no només a l'aula, sinó també al carrer (Estors, 2014, p.164). A més, es mostraven sorpresos quan alguns catalans es disculpaven per parlar català quan descobrien que el seu interlocutor, en aquest cas els aprenents de català, eren estrangers (Estors, 2014, p.164). El 96% dels enquestats que tenien com a L1 àrab, panjabi/urdú, xinès i castellà tenien una actitud cap al català i cap al seu aprenentatge favorable (Estors, 2014). Aprendre una llengua amb la qual es pot viure n'augmenta la motivació per aprendre-la (Estors, 2014, p. 169). En conseqüència, seria necessari que els aprenents, tant estrangers com no estrangers, tinguessin prou confiança per fer servir el català en les relacions interpersonals i socials (Estors, 2014, pg. 169).

Si molts dels nouvinguts no perceben el català com a llengua comuna, n'entendran l'aprenentatge com una exigència sense sentit (Bastardas, 2018, p. 272). Cal que aquelles persones que no parlen de manera inicial català trobin espais de socialització adequats per poder-lo fer servir com ho farien en castellà, cas contrari faran servir aquesta llengua, que l'entenen igual (Bastardas, 2018, p. 275). Hi ha una tendència que fa que moltes de les relacions intergrupals es facin en llengua castellana (Bastardas, 2018) conseqüència de

la “bilingüització històrica del castellà de la població d’origen catalanoparlant” (Bastardas, 2018, p. 268). Fruit d’això, es pot considerar el català com poc necessari per aquella gent que no el té com a llengua inicial (Bastardas, 2018, p. 268).

L’esforç que fan molts aprenents de català no els ajuda en el moment de socialitzar-se en altres àmbits (Estors, 2014, p. 169). Per tant, molts d’aquests nous possibles parlants es troben en una tessitura de no poder fer servir la llengua que estan aprenent bàsicament perquè una part dels catalanoparlants opten pel castellà com a llengua franca per parlar als desconeguts i, si detecten algun entrebanc lingüístic en l’interlocutor, passen al castellà (Estors, 2014, p. 169).

El paper dels i les professores, doncs, és primordial per entomar aquest repte i donar-li forma. Si bé és cert que no és únicament responsabilitat seva, seran els encarregats de treballar braç a braç amb els alumnes i serà seva la responsabilitat de traslladar aquest nou paradigma als alumnes i treballar per sensibilitzar cap a les altres llengües (Cambra, 2011, p. 77). És més, la mobilitat, la globalització, els mitjans de comunicació i els avenços tecnològics faciliten que les llengües entrin en contacte entre elles mateixes (Cambra, 2011, p. 78). Tanmateix, “la porositat de la institució escolar és insuficient” (Cambra, 2011, p. 81) i si desconeixen com es relacionen els aprenents en àmbits com la família i el barri no podran guiar-los en l’aprenentatge lingüístic (Cambra, 2011, p. 81).

Si la realitat social, cultural i lingüística ha canviat (és canviant), potser tampoc té gaire sentit afrontar l’aprenentatge de llengües com abans, per això Cambra sosté que no es pot mantenir el sistema d’ensenyament actual, que treballa separatament català, castellà i anglès (Cambra, 2011, p. 82) i aposta per reorganitzar-lo, involucrant-hi altres matèries (Cambra, 2011, p. 82) amb la finalitat que les classes siguin llocs vertaderament plurilingües on es pugui explorar altres llengües i treballar la reflexió metalingüística (Cambra, 2011, p. 83).

Si bé és innegable que la immersió lingüística ha suposat una empenta quant a la normalització de la llengua, s’ha d’admetre que, d’una banda, les condicions sociolingüístiques actuals no són les mateixes que als anys 1980 i 1990 (Cambra, 2011, p.

81), i de l'altra, en molts casos, no s'assoleixen les competències orals en els joves amb altres llengües inicials que no sigui la catalana (Bastardas, 2018, p. 276). Aquest nou escenari modifica el paper que tenia fins llavors la immersió lingüística, ja que, tenint en compte la gran pluralitat i diversitat de llengües que es parlen a les aules, el professorat ja no té la garantia de conèixer en bona part les llengües dels alumnes (Barrieras, 2013, p. 27) com passava fins fa poc amb el català. Ara bé, si bé és cert que el plurilingüisme té unes virtuts que hem analitzat, Vila i Boix adverteixen que no s'ha de fer servir com a excusa per defugir la llengua catalana (Vila i Boix, 2019, p. 10).

A les aules: del català al castellà

Hi ha experiències que ja indiquen que el català no és present a les aules. De fet, el model actual ja tenia algunes fissures (Bretxa et al., 2017, p. 49). Així, els instituts de Catalunya atenen una població molt diversa pel que fa a la llengua i cultura (Bretxa et al., 2017, p. 49). Tenint en compte això i les aportacions de docents, les esquerdes fan referència principalment al rebuig del català entre alguns alumnes, especialment en centres ubicats en zones que van viure una forta immigració espanyola les dècades dels 50 als 70 del segle passat i on actualment s'hi ha instal·lat immigració llatinoamericana (Bretxa et al., 2017, p. 50), i a la constatació de l'ús del castellà com a llengua vehicular, associat possiblement a persones amb un fràgil domini del català (Bretxa et al., 2017, p. 53). En aquest sentit, Bastardas (2018) demana polítiques a l'hora de formar el professorat, ja que, coincidint amb Bretxa et al, creu que molts docents també participen d'aquest fet i acaben sucumbint al canvi de llengua. D'altra banda, que hi hagi alumnes que no es dirigeixin en català als docents és per Bastardas una demostració de fracàs que cal modificar (Bastardas, 2018, p. 277).

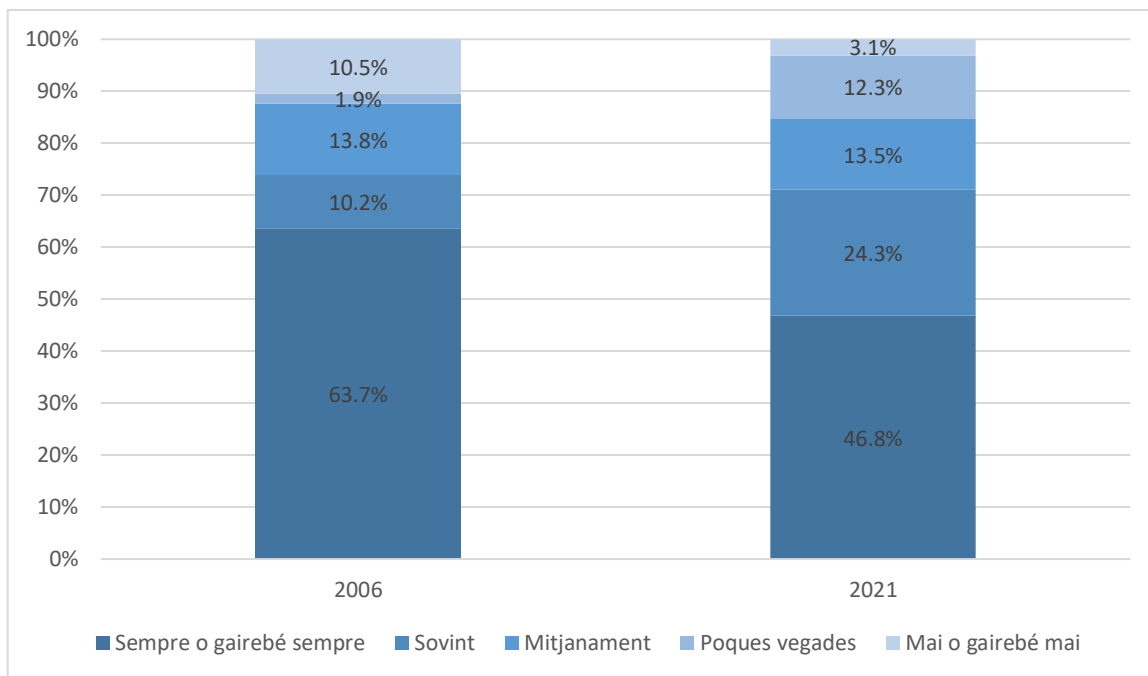
Sigui com sigui, aquest testimoniatge dels docents sembla indicar que el fet d'adoptar el català com a llengua vehicular no ha alternat substancialment les normes de tria lingüística d'aquestes les noves generacions (Bretxa et al., 2017, p. 55) i que, per tant, molts alumnes catalanoparlants tendeixen a passar al castellà (Bretxa et al., 2017, p. 55).

Així mateix, el testimoniatge d'aquests docents evidencia que no és, segons el seu parer, responsabilitat del docent ingerir-se en els usos lingüístics dels alumnes (Bretxa et al., 2017, p. 55).

La situació descrita anteriorment també és sostinguda per Vila (2018), que afirma que hi ha espais educatius on el català és molt residual i que l'ús del castellà és molt més elevat del que es reconeix (Vila, 2018), fins al punt que seria un pas endavant que alguns instituts apliquessin el 25% del català (Vila, 2018). En aquesta mateixa línia, les dades indiquen que l'ús de les dues llengües és habitual (Bretxa i Vila, 2014, p. 110) i que és usual que un docent passi d'una llengua a una altra en una mateixa classe o que es facin servir materials docents en diverses llengües (Bretxa i Vila, 2014, p. 111).

Si posem el focus a les xifres concretes, veurem com el 2006 els docents s'adreçaven al grup sempre en català en un 63,7%, mentre que en l'actualitat només ho fa el 46,8% (CSASE, 2021, p. 58). Per contra, l'any 2006, el 56% dels alumnes s'adreçava sempre en català al professorat, mentre que l'any 2021 aquesta xifra havia disminuït al 39,4% (CSASE, 2021, p. 60). Si observem aquestes mateixes xifres, però fora de l'aula, l'any 2006 l'alumnat s'adreçava al professorat en un 47,9% de les vegades sempre en català, mentre que en l'actualitat aquesta xifra suposa només un 36,3% (CSASE, 2021, p. 65).

Les dades són també reveladores quant a l'ús del català en activitats en grup dins de l'aula. Si l'any 2006 el 67,8% de l'alumnat el feia servir sempre, el 2021 la xifra es desploma fins al 21,4% (CSASE, 2021, p. 62) (Gràfic 2). Finalment, les xifres sobre l'ús del català de l'alumnat fora de l'aula ja era baix el 2006: un 33% afirmava fer-lo servir sempre. El 2021 aquesta xifra és del 21,2% (CSASE, 2021, p. 68).

Gràfic 2. "Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn, quan el professorat parla a tot el grup?" Font: Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021. Elaboració pròpia

L'Estudi sociolingüístic als patis dels instituts públics de Valls (Plataforma per la Llengua, 2021) també fa una aproximació a la realitat del català a fora de l'aula, i conclou que, en el centre estudiat, el 59% de les converses entre els alumnes ja són en castellà; el 70% dels enquestats afirma parlar molt o sempre en castellà, mentre que només el 65% afirma fer-ho en català (Plataforma per la Llengua, 2021, p. 53). Dit això, si es té en compte el cicle educatiu, s'observa com la llengua majoritària a l'ESO i als cicles formatius és el castellà, mentre que a Batxillerat ho és el català (Plataforma per la Llengua, 2021, p. 53).

Segons l'Enquesta sobre els drets dels infants i adolescents a Catalunya de l'edició de l'any 2021 publicada pel Síndic de Greuges (2022), la llengua d'impartició de la matèria del professorat és d'un 67,3% del temps en català i un 23,1% en castellà (Síndic de Greuges, 2022, p. 82-83). Per contra, manté una concordança amb la tendència del CSASE (2021) i revela que les interaccions entre els companys a l'aula es produeixen majoritàriament en castellà (60,3%) (Síndic de Greuges, 2022, p. 54).

A l'ESO el català és la llengua vehicular en un 60,6 % de la jornada escolar, mentre que el castellà ho és en un 32,9% (Síndic de Greuges, 2022, p. 50). A l'aula, el català és la llengua

d'ús a l'aula un 64,4% del temps, i en un 28,2% del temps en castellà (Síndic de Greuges, 2022, p. 54). Ara bé, com indica l'estudi de Plataforma per la Llengua, el Síndic també observa que al pati els usos lingüístics són en castellà majoritàriament (66,8%) i també al servei de menjador (53,4%) (Síndic de Greuges, 2022, p. 55).

L'estudi *L'evolució dels usos lingüístics dins l'aula des de sisè de primària fins a quart d'ESO* de Bretxa i Vila (2014) també confirma les visions que molts docents tenen sobre l'ús del català a les aules. D'entrada, constata que alumnes i professors de secundària, en un elevat nombre, es comuniquen entre ells a classe en castellà (Bretxa i Vila, 2014, p. 120) i que l'ús del català baixa del pas de primària a secundària, especialment on hi ha menys catalanoparlants inicials, amb caigudes de 15 punts percentuals pel que fa als docents, i 25 en el cas dels estudiants (Bretxa i Vila, 2014, p. 121). En el pas a l'adolescència, l'ús del català baixa i els adolescents castellanoparlants "tendeixen menys a la hibridació lingüística que els adolescents catalanoparlants inicials (que són més bilingües)" (Síndic de Greuges, 2022, p. 236). En xifres, això vol dir que el 77% dels adolescents fan servir el castellà, molt per sobre del seu pes com a llengua inicial. Per contra, la proporció en el cas del català és del 51,2%. Dit d'una altra manera: la meitat dels alumnes de secundària no fan servir habitualment el català (Síndic de Greuges, 2022, p. 236).

Audiovisual, joves i català

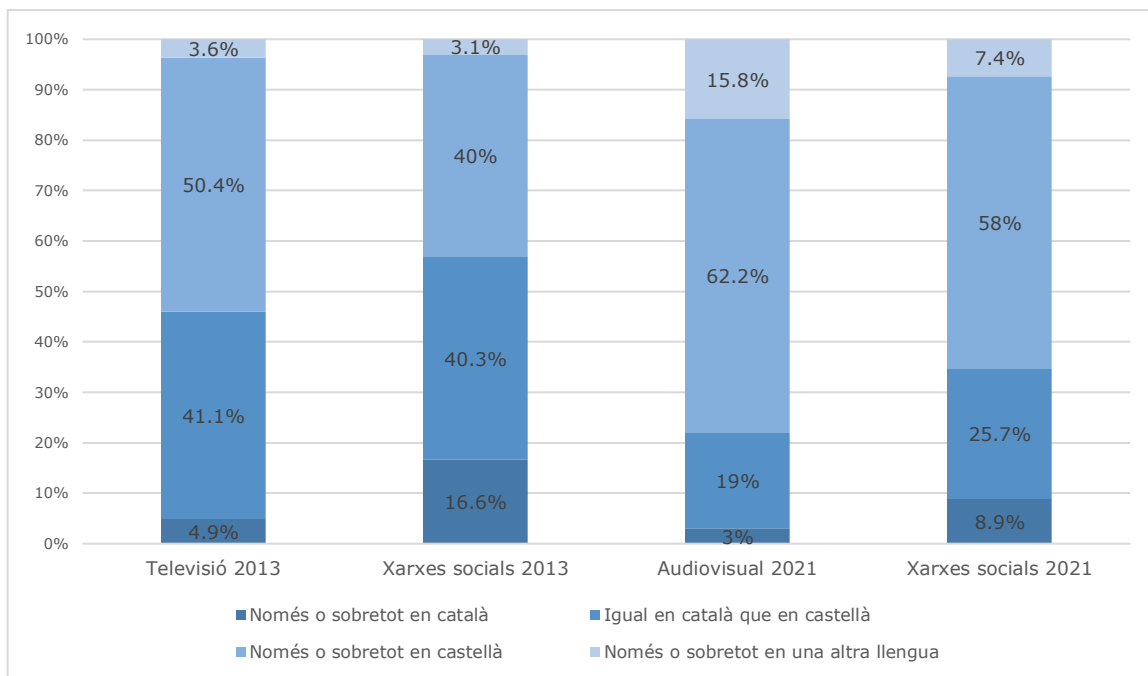
En aquest punt, trobo pertinent correlacionar aquest fet lingüístic a les aules amb el considerable daltabaix que ha patit el català en el sector de l'entreteniment i la cultura en la franja d'edat juvenil. La Corporació de Mitjans Audiovisuals té com a missió promoure la cultura i la llengua catalana (Corporació catalana de mitjans audiovisuals [CCMA], 2022), però és evident que aquest ens s'ha allunyat de les audiències més joves: mentre que el consum diari de televisió de la població en general va ser de 221 minuts, la franja que va dels 13 als 24 anys es reduïa a 75 minuts (Mèdia.cat, 2022, p. 10). Aquest públic sembla haver migrat cap a altres plataformes ubicades a la xarxa. Així, el 83,1% de les llars espanyoles tenen accés a continguts de pagament, i la xifra es dispara encara més en la franja que va dels 18 als 24 anys, que suposa el 91,2% (Barlovento Comunicació, 2021).

Gairebé el 90% de l'alumnat de quart d'ESO dedica més d'una hora al dia a mirar contingut audiovisual, i la meitat, un 45,1% hi dedica encara més temps, menys de tres hores, mentre que el 44% restant més de tres (CSASE, 2021, p. 77).

Les plataformes més vistes són Netflix (59,9%), Prime Video (54,8%), Movistar Plus (22,1%), Disney Plus (21,8%) i HBO (19,6%) (Barlovento Comunicació, 2021). L'oferta en català de Netflix és del 0,5% (CAC, 2020, p. 28) i, en data de 10 de febrer de 2020, hi havia 2.295 pel·lícules i 1.217 sèries (CAC, 2020, p. 20). Aquestes xifres venen a demostrar que, si bé els joves tendeixen a un consum de contingut en demanda, l'oferta majoritària de les plataformes que l'ofereixen és en altres llengües que no són el català. Únicament existeix una plataforma que ofereixi contingut en català (doblada o subtitulada) que no sigui residual, i es tracta de FilminCat. No es disposen de dades de consum d'aquesta plataforma en concret, però la seva matriu, Filmin, obté un 3,4% del mercat (Barlovento Comunicació, 2021). FilminCat ofereix 2.599 continguts i els subscriptors del servei es mouen en una forquilla d'edat que va dels 20 als 45 anys (Mèdia.cat, 2022, p. 18).

A les xarxes socials, Youtubers.cat és un web que pretén "donar a conèixer i fer promoció dels canals dels youtubers en català" (Youtubers.cat, 2022). A mes de maig del 2022, tenien indexats més de 68.000 vídeos en català i disposaven d'un directori amb 800 canals de Youtube en català. El contingut amb més visionaments és infantil (Mèdia.cat, 2022, p. 19), i comencem a trobar contingut per a joves amb propostes com La Sotana, el canal del youtuber Pol Gisé i el Canal Malaia, un projecte que pretén precisament impulsar el contingut digital en català per a joves o el projecte Adolescents.cat un programa que va néixer com a portal web, però que avui és transmèdia.

La llengua de consum majoritària a xarxes socials i en l'audiovisual del jovent de quart d'ESO és el castellà (CSASE, 2021, p. 83). Així, el 58% afirma comunicar-se a les xarxes només o sobretot en castellà, en contrast amb 8,9% que només ho fa en català (CSASE, 2021, p. 83). Si ho comparem amb el 2013, la xifra ascendia llavors al 16,6% (només català) i descendia a un 40% (només o sobretot en castellà) (Gràfic 3).

Gràfic 3. “En quina llengua mires continguts audiovisuals/televisió?/ En quina llengua et comuniques a les xarxes socials?” Font: Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l’alumnat de 4t d’ESO a Catalunya 2006-2013-2021. Elaboració pròpia.

Pel que fa a l’audiovisual, l’any 2013 un 50,4% admetia veure contingut a la televisió només o sobretot en castellà. Aquesta xifra ha augmentat més de 12 punts el 2021, i els alumnes que admeten veure contingut només o sobretot en castellà arriba ara al 62,2%, mentre que només o sobretot en català ha passat del 4,9% al 3% (CSASE, 2021, p. 83).

Si, per contra, mirem les xifres de consum de lectura, es constata que els alumnes que llegeixen es manté molt estable (CSASE, 2021, p. 75) però les opcions majoritàries a l’hora de respondre en quina llengua es llegeix acostumen a ser igual en català que en castellà i només o sobretot en castellà (CSASE, 2021, p. 82).

En definitiva, voldria acabar amb una reflexió que trobo pertinent un cop exposades les dades: l’escola té un paper cabdal en la normalització de la llengua catalana, però “no és més que una de les (nombroses) institucions que configuren la realitat sociolingüística” (Vila i Boix, 2019, p. 11) i que, per tant, l’escola pot ajudar a augmentar els coneixements lingüístics, però no pot alterar els usos de la llengua més enllà dels seus murs (Vila i Boix, 2019, p. 11).

Per tot això, doncs, i un cop exposades aquestes dades i reflexions, plantejo les següents preguntes d'investigació que pretenc respondre al llarg d'aquest treball acadèmic:

1. El català és la llengua d'ús habitual (aquella que es fa servir en entorns familiars i no familiars) dins i fora de les aules de l'Institut Manresa Sis?
2. Quin tipus de relació mantenen les dades obtingudes a l'Institut Manresa Sis amb les d'estudis amb mostres més grans, com l'*Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021*.
3. Quines estratègies es poden dur a terme per millorar l'ús social del català als centres d'ensenyament en general i en concret a l'Institut Manresa Sis?

Metodologia de recerca

La metodologia emprada ha estat quantitativa. Es va dur a terme un qüestionari majoritàriament tancat de 34 preguntes d'una sola opció, excepte quatre preguntes obertes (edat, llengua pròpia, llengua que es recordi haver parlat de petit, i què significa per a l'enquestat parlar català). Es va distribuir entre l'alumnat de primer, segon, tercer i quart d'ESO de l'Institut Manresa Sis, que va poder respondre en línia (el qüestionari va ser enviat per correu electrònic) durant quinze dies. L'enquesta es va enviar el dia 24 de febrer de 2022 al correu electrònic de tots els estudiants del centre, i es va tancar el dia 10 de març de 2022. En aquest temps, 99 alumnes van participar-hi, el que representa aproximadament un 40% de l'alumnat del centre (el cens és de 256 alumnes, tot alumnat d'ESO). La voluntat ha estat sempre obtenir la participació més gran possible, per aquest motiu no es va restringir a només un curs.

El qüestionari es va organitzar en sis eixos:

1. Informació personal: l'enquesta era anònima, però es va demanar informació per facilitar la lectura i anàlisi de dades com el curs, l'edat, el sexe i si s'havia nascut a Catalunya o no.

2. Ús habitual: saber quina llengua era la de l'enquestat i la de casa.
3. Ús a dins de l'aula: conèixer quines eren les dinàmiques lingüístiques a l'aula. Dit d'una altra manera: en quina llengua s'adreçaven al professorat i viceversa, i en quina llengua es relacionaven els alumnes entre ells durant les activitats dins de l'aula.
4. Ús a fora de l'aula: traslladar les dinàmiques de classe però a altres espais de l'institut. Així, es demanava com s'adreçaven al professorat als passadissos o al pati, i com s'adreçaven als seus companys en aquests espais.
5. Ús en l'entreteniment/cultura: conèixer els hàbits de consum cultural dels alumnes per, posteriorment, saber si els exercien en català.
6. Sobre el desig d'ús del català: descobrir l'opinió i percepció de l'alumnat respecte de la llengua catalana.

La voluntat de l'estudi és poder-lo comparar sobretot amb l'*Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021* (CSASE, 2021). Per aquest motiu, algunes de les preguntes es van extreure de l'estudi o es van adaptar per poder fer aquesta comparativa. D'una banda, és interessant veure si les dades poden extrapolar-se en ambdós casos. Cal tenir en compte, però, que el CSASE se centra únicament en alumnes de quart d'ESO, mentre que l'estudi al Manresa Sis abraça els quatre cursos d'ESO, de primer a quart, per intentar ampliar la mostra.

Concretament, les preguntes 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 28, 29 i 30 van ser extretes del CSASE i adaptades lleugerament. Així mateix, la pregunta 2 també es va adaptar de l'*Enquesta d'usos lingüístics de la població* (Idescat, 2013, p. 232).

Les adaptacions són, en gran manera, petites reformulacions amb la voluntat que pugui ser més comprensible per l'alumnat. Per exemple, quan es fa menció a continguts en streaming, s'intenta exemplificar amb plataformes concretes perquè l'alumne pogués entendre a què es feia referència.

Les dades aconseguides s'han analitzat a través d'un buidatge de cada una de les preguntes i s'han elaborat dades percentuals per poder-les interpretar més fàcilment. En el cas de la pregunta oberta, referent a què significava per l'enquestat parlar català, s'han agrupat les respostes per temàtica; és a dir, s'han agrupat aquelles que s'hi assemblen i s'han categoritzat. La metodologia emprada ha estat classificar les respostes en una taula amb diverses categories i s'ha anat classificant cada resposta allà on encaixés i s'adaptés millor. D'aquesta manera, cada resposta era categoritzada i classificada.

Resultats de l'estudi

Un total de 99 alumnes van participar en l'enquesta, el que suposa el 38,6% de l'alumnat del centre. Per franges, la que més va respondre va ser la de primer d'ESO (33 alumnes), seguida de segon d'ESO (24 alumnes). Tercer i quart d'ESO van tenir una participació igual (21 alumnes). Les respostes van ser majoritàriament femenines (un 59,6% per un 35,4% de masculines).

El 94,9% dels enquestats són nascuts a Catalunya. Això vol dir que hi ha un 5% de l'alumnat enquestat que ha nascut fora de Catalunya. Les dades del centre, però, indiquen que el percentatge d'estudiants del centre nascuts fora d'Espanya representa un 12,5%. Per tant, s'observa una diferència entre el nombre d'enquestats i la representació real d'aquest col·lectiu al centre.

El segon eix de l'enquesta, referent a l'ús del català en l'esfera domèstica, evidencia una tendència comuna: el català com a llengua pròpia i habitual d'una part important dels estudiants. Així, un 57,6% va considerar el català com la seva llengua, un 11,1% el va considerar el castellà, mentre que hi ha un tercer bloc que va considerar tant el català com el castellà (22,2%). A partir d'aquí, hi ha un seguit de petites franges en què hi van aparèixer llengües com l'àrab, el neerlandès o el gallec (es poden consultar a l'Annex detalladament). El 64,6% recordava el català com la primera llengua que van parlar a casa; el 17,2% recordava que va ser el castellà, i un 9,1% va respondre que tant català com

castellà. Com passava anteriorment, hi ha un bloc d'un 9% que va respondre àrab, gallec, berber, entre d'altres (es poden consultar a l'Annex detalladament).

Finalment, a la resposta de "Quina llengua parles amb les persones amb qui vius?", el 63,6% va respondre només o sobretot català; un 16,2% només o sobretot castellà; i un 15,2% igual en català que en castellà. Un 5,1% va respondre que només o sobretot en una altra llengua.

El següent eix feia referència a l'ús del català a dins de l'aula. Les dades (Taula 1) evidencien que, majoritàriament l'alumnat i el professorat es dirigeixen entre ells en català. Ara bé, quan l'alumnat fa treballs en grup, la presència del català disminueix més d'un 20%.

Taula 1. L'ús del català a dins de l'aula. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn...

	Sempre o gairebé sempre		Moltes vegades		Sovint		De vegades		Mai o gairebé mai	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Quan el professorat parla a tot el grup?	75	75,8%	16	16,2%	4	4%	4	4%	0	0%
Quan el professorat et parla només a tu a dins de l'aula?	79	79,8%	11	11,1%	5	5,1%	2	2%	2	2%
Quan parles amb el professorat dins la classe?	73	73,7%	16	16,2%	5	5,1%	3	3%	2	2%
Quan fas activitats en grup amb altres companys/es dins la classe?	49	50%	26	26,5%	10	10,2%	9	9,2%	4	4,1%

El quart eix va preguntar sobre l'ús del català de l'alumnat fora de l'aula. En aquest cas, s'observa que l'ús del català quan es dirigeixen al professorat ascendeix a un 75,8%, mentre que baixa quan els alumnes es relacionen entre ells (52,5%) (Taula 2).

Taula 2. L'ús del català a fora de l'aula. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn...

	Sempre o gairebé sempre		Moltes vegades		Sovint		De vegades		Mai o gairebé mai	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Quan parles amb el professorat fora de la classe?	75	75,8%	10	10,1%	2	2%	8	8,1%	4	4%
Quan parles amb els companys/es de classe fora de l'aula?	52	52,5%	19	19,2%	9	9,1%	6	6,1%	13	13,1%
Quan parles amb els teus amics i amigues de fora del centre?	51	51,5%	18	18,2%	7	7,1%	6	6,1%	17	17,2%
Quan et dirigeixes a persones desconegudes fora del centre?	39	39,4%	21	21,2%	15	15,2%	8	8,1%	16	16,2%

El percentatge d'alumnes que fan servir el català quan es dirigeixen a persones desconegudes cau (39,4%), i quan se'ls dirigeixen en castellà, els enquestats van admetre que responien majoritàriament en castellà (57,1%). Si, per contra, els parlaven en català, responien majoritàriament en català (83,7%). Les dades completes es poden consultar a l'Annex. El cinquè eix, referent a l'ús del català en l'entreteniment i la cultura, evidencia un patró compartit: un elevat consum de contingut audiovisual i majoritàriament en castellà (62,9%) (Taulas 3, 4 i 5).

Taula 3. Ús del català entre l'alumnat a les xarxes socials i en el consum de continguts en streaming. Quant de temps dediques cada dia...

	Més de tres hores		Entre una i tres hores		Menys d'una hora		No utilitzo les xarxes socials / No miro contingut audiovisual	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
A les xarxes socials?	15	15,2%	34	34,3%	26	26,3%	24	24,2%
A mirar contingut audiovisual en streaming?	12	12,2%	55	56,1%	28	28,6%	3	3,1%

Taula 4. Ús del català entre l'alumnat en el consum de lectura

	Com a molt, alguna vegada a l'any		Una o diverses vegades al mes		Una o diverses vegades a la setmana		Cada dia o gairebé cada dia	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
A part de les lectures obligatòries del centre, amb quina freqüència llegeixes llibres?	15	15,2%	29	29,3%	29	29,3%	26	26,3%

Taula 5. Ús del català a les xarxes socials i serveis streaming.

	Només o sobretot català		Igual en català que en castellà		Només o sobretot en castellà		Només o sobretot en una altra llengua	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
En quina llengua mires els continguts audiovisuals en streaming?	3	3,1%	17	17,5%	61	62,9%	16	16,5%
En quina llengua et comuniqués a les xarxes socials?	31	36,5%	31	36,5%	15	17,6%	8	9,4%
En quina llengua llegeixes llibres?	23	23,5%	48	49%	24	24,5%	3	3,1%
En quina llengua t'informes sobre l'actualitat?	37	38,1%	36	37,1%	19	19,6%	5	5,2%

El darrer eix preguntava sobre qüestions relacionades amb el desig d'ús del català (Taula 6). La majoria dels enquestats (56,2%) creia que l'oferta de contingut en català a plataformes streaming era insuficient, però semblaven conformar-se en el cas dels llibres i diaris.

Taula 6. Suficiència o insuficiència de continguts en català a la cultura i l'entreteniment, segons els enquestats.

	Totalment d'acord		D'acord		En desacord		Totalment en desacord	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
L'oferta de sèries, pel·lícules, etc. en català per streaming és suficient:	15	15,6%	27	28,1%	32	33,3%	22	22,9%
Hi ha prou llibres (novel·les, ciència-ficció, llibres de no-ficció) en català:	14	14,1%	51	51,5%	29	29,3%	5	5,1%
Hi ha prou diaris digitals per informar-te de l'actualitat en català:	16	16,5%	45	46,4%	30	30,9%	6	6,2%

Un 45,5% dels enquestats creia que el català s'usa mitjanament, i un 28,3% poc. Un 17,2% creia que s'usa molt i als extrems teníem un 6,1% que creia que s'usa moltíssim, i un 3% que s'usa molt poc.

A la resposta de si agrada parlar català, una majoria (67,7%) va admetre que sí, mentre que un 30,3% es va decantar per "ni m'agrada ni em desagrada". Només un 2% va triar "em desagrada".

D'altra banda, en general, l'alumnat del Manresa Sis creia que parlar català és útil: un 16,3% ho trobava extremadament útil; un 36,7% ho trobava molt útil i un 35,7% ho trobava bastant útil. Per contra, només un 11,2% ho trobava poc útil i no hi ha cap enquestat que ho trobés gens útil.

A l'hora de respondre si creuen que el català s'hauria d'utilitzar a Catalunya, majoritàriament es va respondre favorablement a aquest fet. Així, un 35,4% va admetre

que s'hauria d'utilitzar sempre; un 48,5% molt i un 14,1% mitjanament. Les posicions contràries van representar un 1% (poc) i un altre 1% (mai). Sobre l'interès a parlar català al centre escolar, un 44,3% va admetre que li agradaria parlar català al seu centre sempre; un 29,9% li agradaria fer-ho molt; un 20,6% li agradaria fer-ho mitjanament, i tan sols un 2% li agradaria fer-ho poc i un 3% mai.

Si se'ls demanava que s'ubiquessin en grups de parlants, l'opció majoritària va ser aquella que deia que són del grup que usa igual català que castellà (35,1%). Ara bé, hi va haver un 30,9% que va triar més català, i un 23,7% només català. Per tant, la suma d'aquests dos va suposar una majoria. Un 6,2% va triar l'opció "més castellà" i un 4,1% "només castellà". No hi va haver cap resposta referent a una altra llengua.

A l'hora de respondre què significa per als enquestats parlar català (com els fa sentir, què els inspira parlar-lo, etc.), hi va haver disparitat i diversitat d'opinions. Cal entendre que aquesta pregunta era oberta i, per tant, podien escriure lliurement. En total, va haver-hi 88 aportacions obertes. S'hi va distingir un gran bloc amb alumnes que simplement els agrada, per motius personals, fonètics, etc. (22 alumnes). Alguns exemples de respostes¹:

Em fa sentir bé, sona molt bonic el català. :-)

M'agrada parlar en català perquè és una llengua que m'agrada, que em sona bé el castellà amb sembla útil però no m'agrada com sona, és un tema estètic de com dius les coses com s'escolten

Hi havia també un bloc important (14 respostes) que consideraven el català com la llengua d'infantesa, o materna o que els configurava la seva identitat:

Per a mi parlar català és com una part de mi ja que la meva infància ha sigut amb català.

Per a mi el català és com una part de la meva identitat

¹ Les respostes s'han extret de l'enquesta sense fer-ne cap modificació. Per tant, apareixen tal i com van contestar les persones enquestades.

S'hi va detectar també un bloc important que recollia sobretot opinions i experiències en què s'afirmava que el català és la llengua que parlen a casa o que consideren pròpia (12).

Alguns exemples:

La llengua del nostre país i dels nostres avis, besavis.

A mi m'agrada parlar català perquè és la meva llengua, i és com m'és més fàcil comunicar-me, em sento més còmoda i puc parlar sense entrebancs.

Per a d'altres, senzillament és una llengua més (8):

Com que a casa meva parlem en català m'està bé però si parles en una altra llengua també m'estaria bé.

No em fa sentir res, només és una llengua i a més a més la meva llengua natal és el castellà, però no em fa res parlar-lo, i crec que als instituts es parla massa poc en castellà.

I després hi va haver un mosaic molt variat de respostes: perquè si no es parla es perd (4):

Em sento bé parlant català ja que es una llengua i s'hauria de coneixer més ja que en molts llocs no volen que en que es parli català, i també hi ha gent catalana que va anar a la guerra i per parlar català els van matar així que no se pot ser que d'aquí uns anys mori.

M'agrada molt la meva llengua i no vull que es perdi. Té una gran història i espero poder seguir mantenint-la viva..

D'altres perquè a Catalunya és la llengua que es parla o que s'ha de parlar (2):

La llengua que es parla .

Parque a catalunya es parla català a més es facil..

Per comunicar-se (2):

Per a mi parlar català es com parlar castellà no hem suposa cap problema ja cre e crescut amb els 2.

Ho parlo per poder comunicar-me i ja.

Inseguretat, estranyesa, dificultat o incomoditat (4):

No me hace sentir de ninguna forma pero al no hablarlo muy bien no me gusta, me inspira a hablarlo cuando alguien que no me conoce me habla en catalan

Me hace sentir extraña cuando o hablo.

Honestament no ho parlo gaire em fa sentir una mica insegura perquè no ho parlo tan fluid.

Per a d'altres senzillament no els fa sentir res (4), i finalment hi havia un bloc extens (14) que representava un mosaic molt variat d'aportacions (no el parla gaire, en català s'explica millor que en castellà, el català és vida, el català el fa sentir lliure, cap preferència per cap llengua, etc.).

Discussió dels resultats

Aquesta investigació es proposa contestar tres preguntes de recerca:

1. El català és la llengua d'ús habitual (aquella que es fa servir en entorns familiars i no familiars) dins i fora de les aules de l'Institut Manresa Sis?
2. Quin tipus de relació mantenen les dades obtingudes a l'Institut Manresa Sis amb les d'estudis amb mostres més grans, com l'*Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021*.
3. Quines estratègies es poden dur a terme per millorar l'ús social del català als centres d'ensenyament en general i en concret a l'Institut Manresa Sis?

Les dades obtingudes permeten afirmar que la llengua d'ús habitual dins i fora de les aules de l'Institut Manresa Sis és principalment però no exclusivament el català. A dins de l'aula, el professorat es dirigeix en català a l'alumnat (sigui en grup o individualment) en més del 70% dels casos. En sentit invers, quan l'estudiant es dirigeix al professorat, també ho fa

majoritàriament en català (més d'un 70%). A fora de classe, el patró es repeteix, i el 75% de l'alumnat es dirigeix en català al professorat.

Com s'ha presentat anteriorment, aquest ús disminueix quan l'alumnat fa activitats de grup a dins l'aula (50%), quan es parla amb els companys/amics fora del centre (52,5% / 51,5%) o quan es dirigeixen a persones desconegudes fora del centre (39,4%).

D'entrada, és pertinent observar que els resultats obtinguts al Manresa Sis divergeixen força dels resultats de *l'Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021* (CSASE, 2021). La mostra d'aquest estudi, de fet, és molt més àmplia (3.205 alumnes) de 55 centres triats aleatòriament i només feta a alumnat de quart d'ESO. Al Manresa Sis, la mostra es disminueix a 99 alumnes i als quatre cursos d'ESO. Així mateix, aquest estudi s'ha anat realitzant cada 7-8 anys (2006, 2013 i 2021) i permet aconseguir una fotografia precisa del moment en què es pren i permet compararla amb resultats anteriors.

Inicialment, no era forassenyat intuir una diferència de resultats entre els dos estudis a causa de la idiosincràsia del centre. L'institut es troba en un barri perifèric de Manresa, el Xup, que va es va forjar sobretot a partir de les onades migratòries d'altres punts de l'Estat espanyol durant la segona meitat del segle XX. Molts dels alumnes que hi estudien, però, no formen part del barri, sinó que provenen d'altres barris de la ciutat i fins i tot d'altres comarques. De fet, tan sols 29 alumnes viuen al barri, el que suposa poc més d'un 11% del total de l'alumnat. Per tant, aquests condicionants lingüístics (un major pes de la llengua castellana fruit de l'arribada d'aquestes onades migratòries d'altres punts de l'Estat) podrien no donar-se al centre, ja que la majoria d'alumnes no provenen del barri, sinó d'altres punts. En conseqüència, les dades obtingudes poden ser diferents de la realitat lingüística del barri.

Així, no és d'estranyar que prop del 65% de l'alumnat enquestat tingui com a llengua inicial el català. Si es compara amb el CSASE (2021), aquesta xifra només representa el 32,7%. La tendència es repeteix, doncs, quan es pregunta per la llengua d'identificació. El català ho és pel 57,6% de l'alumnat enquestat; en canvi, la tendència general que mostra

el CSASE (2021) és d'un 27%. Novament, si es comparen les dades entre les aconseguides a l'enquesta del Manresa Sis i les del CSASE respecte de la llengua que els alumnes parlen amb les persones amb qui viuen, s'observa que, pels enquestats pel CSASE (2021), un 29,7% ho fa només o sobretot en català; en canvi, al Manresa Sis aquesta xifra ascendeix al 63,6%.

El català a l'aula

Si es posa el focus en l'ús del català dins de l'aula, novament es mostra la tendència anterior: el català és principalment per a l'alumnat del Manresa Sis la llengua habitual de comunicació a dins de l'aula, a diferència de l'informa CSASE. La tendència mostrada pel CSASE (2021) indica que, des del 2006, el professorat ha deixat de parlar català a l'alumnat a dins de l'aula de manera substancial. El 2006 ho feia un 63,7% sempre o gairebé sempre en català, mentre que el 2021 aquesta xifra era només del 46,8%. La dada contrasta amb el resultat obtingut al Manresa Sis, on l'alumnat percep que el professorat se'ls adreça en català sempre o gairebé sempre en un 75,8% dels casos. Aquesta tendència es repeteix si es pregunta com s'adreça l'alumnat al professorat. Al Manresa Sis un 73,7% ho fa sempre o gairebé sempre en català, mentre que al CSASE (2021) la xifra cau en picat fins al 39,4%. L'enquesta feta al Manresa Sis va voler aprofundir encara més i esbrinar si hi havia alguna interferència quan el professorat parlava al grup o només a l'alumnat. Els resultats evidencien que no és així i, de fet, un 79,8% de l'alumnat admet que el professorat se li dirigeix personalment sempre o gairebé sempre en català. El fet que el professorat s'adreci en català a l'alumnat afavoreix i fomenta que aquest també se li adreci en aquesta llengua (Síndic de Greuges, 2022, p. 57).

Segons *l'Enquesta sobre els drets dels infants i adolescents a Catalunya* de l'edició de l'any 2021 publicada pel Síndic (2022), en la qual hi han participat 547 centres de secundària i 26.103 alumnes de secundària, la llengua d'impartició de la matèria del professorat és d'un 67,3% del temps en català i un 23,1% en castellà (Síndic de Greuges, 2022, p. 82-83), i el català és llengua d'ús a l'escola en un 60,6% de la jornada escolar, davant del castellà, que suposa un 32,9% (Síndic de Greuges, 2022, p. 50).

Hi ha, doncs, un contrast entre els resultats del Manresa Sis i del Síndic no només amb el CSASE, sinó també amb Bretxa i Vila (2014, p. 120), que constata que alumnes i professors de secundària, en un elevat nombre, es comuniquen entre ells a classe en castellà (Bretxa i Vila, 2014, p. 120). Les dades recollides provenen de qüestionaris dels projectes RESOL i RESOLSEC de tres municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, concretament de Mataró, Sant Joan Despí i Sant Just Desvern, on la presència de la llengua catalana com a llengua inicial és més baixa que la mitjana de Catalunya, i de Manlleu i Balaguer, on el nombre de ciutadans que tenen el català com a llengua primera és més elevat (Bretxa i Vila, 2014, p. 111). L'estudi de Bretxa i Vila (2014) constata que l'ús del català disminueix sobretot quan es canvia d'etapa, de primària a secundària, sobretot allà on hi ha menys catalanoparlants inicials, amb caigudes de 15 punts percentuals pel que fa als docents, i 25 en el cas dels estudiants (Bretxa i Vila, 2014, p. 121).

També contrasten les dades del Manresa Sis amb les dades obtingudes per Bretxa et. al (2017), que descriuen una situació on el castellà esdevé de facto la llengua vehicular principal per part d'alguns professors i on l'alumnat mostra fins i tot rebuig a usar el català. No es percep aquesta tendència al Manresa Sis: el 67,7% de l'alumnat admet que parlar català els agrada; un 30,3% ni els agrada ni els desagrada, i només un 2% els desagrada.

Aquells alumnes, doncs, que no parlen de manera inicial català semblen trobar un espai de socialització en aquesta llengua a l'Institut Manresa Sis, tal com demana Bastardas (2018), si més no dins de l'aula i amb el professorat. La majoria de l'alumnat que admet tenir una altra llengua que no sigui el català (17 persones) es dirigeix en català al professorat en la majoria de casos. A l'hora de dirigir-se a companys, però, la xifra ja varia, i la franja "de vegades" suposa un 41,1%.

Per a les i els alumnes enquestats nascuts fora de Catalunya (5 alumnes només) i que, per tant, no tenen el català com a primera llengua (la majoria tenen com a L1 el castellà o l'àrab), parlar català ni els agrada ni els desagrada, malgrat que sí que admeten que és útil, en diversos graus (molt i bastant). En canvi, quan se'ls demana què significa per a ells parlar català, les respostes són diverses: per alguns els suposa inseguretats, per a d'altres

dificultat, alguns sí que admeten que, malgrat això, els agrada parlar-lo; per a d'altres és senzillament una eina de comunicació, i finalment una nova llengua. Aquestes dades contrasten, per exemple, amb l'estudi d'Estors (2014) en el qual el 92% dels aprenents de català enquestats (setanta-sis adults estrangers amb un nivell inicial de català equivalent a l'A2) perceben el català com una llengua molt maca i relativament fàcil d'entendre si poguessin fer-la servir no només a l'aula, sinó també al carrer (Estors, 2014, p.164). Aquest mateix estudi també revela que molts dels enquestats es mostren sorpresos quan alguns catalans es disculpen per parlar català quan descobreixen que el seu interlocutor, en aquest cas els aprenents de català, són estrangers (Estors, 2014, p.164). Les dades no difereixen gaire si s'analitza només amb aquell alumnat que no considera la llengua catalana com la seva llengua, però sí que ha nascut a Catalunya (13 persones): més del 75% ni els agrada ni els desagrada, i un 15,3% els desagrada.

L'enquesta també va demanar per l'ús del català quan l'alumnat de l'institut es dirigia a persones desconegudes fora del centre. Els resultats evidencien que, si bé l'alumnat del Manresa Sis usa amb freqüència el català dins i fora de les aules, quan s'han de dirigir a persones desconegudes en un entorn que no és el centre, la llengua triada continua sent el català, però s'equilibra amb el castellà. Aquell alumnat que tria fer-ho sempre, gairebé sempre o moltes vegades en català suposa un 60,6%. Quan algú se'ls adreça en català, tendeixen a respondre en català majoritàriament (83,7%). En canvi, quan algú desconegut se'ls adreça en castellà, un 57,1% respon en castellà, i només un 15,3% ho fa en català.

Centrant-nos només en el cas d'aprenents de català nascuts fora de Catalunya, quan alguna persona desconeguda se'ls adreça en castellà fora del centre, responen en el 80% dels casos només o sobretot en castellà. En canvi, si se'ls adrecen en català, un 20% admet respondre només o sobretot en català, un 60% igual en català que castellà i el 20% restant només o sobretot en castellà.

En canvi, el resultat entre l'alumnat que no considera el català com la seva llengua però sí que ha nascut a Catalunya (13 persones) indica que gairebé la totalitat respon en castellà si se'ls adrecen en castellà. Quan se'ls adrecen en català, un 38% respon només o sobretot en castellà, i un 53% ho fa només o sobretot en català. Reprement la relació alumne-

professor, entre l'alumnat enquestat que afirma parlar castellà a casa i que considera aquesta llengua com a pròpia, la gran majoria admet que el professorat se li dirigeix majoritàriament en català a l'aula, i ells mateixos també ho fan en un grau molt elevat. Només s'ha detectat, dins d'aquest grup, dues respostes que diguin mai o gairebé mai.

L'alumnat del Manresa Sis segueix el mateix patró fora de l'aula. És a dir, un 75,8% de l'alumnat admet dirigir-se en català sempre o gairebé sempre al professorat fora de l'aula. No s'aprecia, doncs, la diferència a la qual fan referència Bretxa et al. (2019, p. 116) "entre les pràctiques comunicatives a les aules i els usos lingüístics entre iguals als patis i passadissos" (Bretxa et al., 2019, p. 116). Per contra, el CSASE (2021) mostra com només un 36,3% de l'alumnat es dirigeix en català sempre o gairebé sempre al professorat.

Si s'agafen només les dades de l'alumnat nascut a fora de Catalunya del Manresa Sis, s'observa com aquest patró es distorsiona. Si dins de l'aula l'ús del català és vehicular i habitual, a fora, el 60% admet no parlar-lo mai o gairebé mai amb companys o amics, si bé és cert que estem parlant d'una mostra de 5 alumnes únicament. Encara s'accentua més aquesta tendència quan es dirigeixen a persones desconegudes: un 80% admet no fer-ho mai o gairebé mai en català. Entre l'alumnat nascut a Catalunya però que no considera exclusivament el català com la seva llengua (13 alumnes), aquest percentatge baixa fins al 61,5%.

Sí que hi ha, no obstant això, una tendència compartida en els resultats de les dues enquestes, CSASE i Manresa Sis, quan es demana per l'ús del català entre companys a dins i fora de l'aula. En aquest cas, es detecta un descens considerable de l'ús. Al Manresa Sis, tot i ser un descens clar respecte de l'ús a dins de l'aula, un 52,5% admet fer-lo servir amb els seus companys sempre o gairebé sempre fora de l'aula, mentre que al CSASE la xifra baixa fins al 21,2% (CSASE, 2021). No s'hi aprecien gaires diferències quan s'intercanvia a la pregunta companys de classe per amics i amigues de fora del centre.

A dins de l'aula, un 50% de l'alumnat del Manresa Sis fa servir sempre o gairebé sempre el català quan fa activitats en grup. Segons el Síndic (2022), a l'aula, l'ús del català és més alt

(64,4%) que el castellà (28,2%), però, en canvi, les relacions entre els companys es produeixen majoritàriament (60,3%) en castellà (Síndic de Greuges, 2022, p. 54).

L'ús de la llengua catalana vehicular als centres educatius depèn, fonamentalment, de l'ús que en faci el personal docent (Síndic de Greuges, 2022, p. 238). En la comunicació vertical (aquella que es produeix d'alumne a docent i viceversa) el pes del català a secundària és del 71%, molt semblant al del Manresa Sis, mentre que en castellà és del 28,6% (Síndic de Greuges, 2022, p. 57). En canvi, en la comunicació horitzontal, aquella que es produeix entre companys, les xifres s'inverteixen, i el castellà suposa un 64,1%, mentre que el català suposa un 34,9% (Síndic de Greuges, 2022, p. 57). Com passa al Manresa Sis, el català té molt de pes en la comunicació vertical, però disminueix en l'horitzontal.

Sobre la utilitat o no de fer servir el català, Bastardas (2018) indica que moltes de les relacions intergrupals es fan en llengua castellana i que aquest fet té com a conseqüència la percepció del català com poc necessari per a aquella gent que no la té com a llengua inicial (Bastardas, 2018, p. 268). Les dades obtingudes demostren que entre l'alumnat del Manresa Sis que no considera la llengua catalana com la seva llengua (13 persones), parlar català és considerat majoritàriament (69,2%) bastant útil, i només un 15,3% ho considera poc útil. En línies generals, però, l'alumnat enquestat sí que troba útil parlar català (en les variables de molt i bastant).

L'Estudi sociolingüístic als patis dels instituts públics de Valls (Plataforma per la Llengua, 2021) confirma que el 59% de les converses entre els alumnes de la mostra aconseguida en un institut de Valls són en castellà, i que el 70% dels enquestats parla molt o sempre en castellà, mentre que només el 65% afirma fer-ho català (Plataforma per la Llengua, 2021, p. 53). L'estudi fet pel Síndic de Greuges (2022) mostra com la llengua vehicular al pati és el castellà; un 66,8% dels usos lingüístics són en aquesta llengua, també el servei de menjador (53,4%) (Síndic de Greuges, 2022, p. 55).

Per tant, s'observa clarament com el paper del docent condiona molt la llengua d'ús, i allà on pugui tenir menys incidència (com en les converses entre alumnes, a dins i a fora

de l'aula) l'ús del català disminueix notablement en tots els estudis presentats, també el del Manresa Sis.

Cultura i entreteniment en català

Tant al Manresa Sis com al CSASE es detecta un consum de contingut audiovisual en català molt baix. Aquest fet es pot deure, en bona part, a l'escassa oferta de continguts en aquesta llengua; a Netflix, és tan sols del 0,5% (CAC, 2020, p. 28). Un dels riscos que existeix és que aquest jovent acabi desconnectant de les cadenes generalistes que ofereixen contingut en català, com podria ser TV3, i acabin normalitzant que les plataformes audiovisuals no emetin contingut en català. Ara bé, més del 50% de l'alumnat enquestat al Manresa Sis està en desacord que l'oferta sigui suficient. Es podria entendre, així, que aquests enquestats demanen més contingut en català. Aquest és un flanc, doncs, que marca una tendència clara i directa: hi ha poc contingut en català, i l'alumnat en demana més.

A l'hora d'analitzar en quina llengua es comuniquen a les xarxes socials, al Manresa Sis hi ha dos grups d'alumnes principalment: els que ho fan sobretot en català (36,5%) i igual en català i castellà (36,5%). El CSASE mostra com la majoria dels enquestats (58%) ho fa només o sobretot en castellà. La manca de referents juvenils en català pot ser que expliqui aquesta xifra tan elevada que mostra. Si abans s'apuntava al risc d'una possible normalització d'ús del castellà a les plataformes en streaming, aquí també es podria donar aquest fet, i que el jovent associés xarxes socials amb castellà, atès que el nombre de persones referents i influents en llengua catalana a la xarxa és molt menys elevat en comparació a la llengua castellana.

Les dades obtingudes al Manresa Sis indiquen que l'alumnat té, en general, un hàbit lector alt, però no ho fa ni exclusivament ni majoritàriament en català. Les dades, però, no s'acosten al 45,1% de l'alumnat del CSASE (2021) que llegeix només en castellà. Ara bé, tant a la lectura de literatura com a la de notícies, els resultats indiquen que hi ha una tendència a creure que hi ha prou llibres en català i prou diaris en català. Per tant, i a

diferència de l'audiovisual, on les dades reflectien un cert inconformisme amb l'escassetat de contingut en català, en el cas de la literatura i dels diaris no es dona aquesta tendència, i l'alumnat del Manresa Sis entén que no té necessitat d'una oferta més àmplia de llibres ni diaris en català.

Percepció sobre l'ús de la llengua

Tenint en compte tot això, quina percepció té l'alumnat del Manresa Sis de la llengua catalana? En línies generals, l'alumnat del Manresa Sis en té una percepció positiva. D'entrada, li agradaria parlar sempre en català al seu centre en un 44,3% dels casos i creu que el català s'hauria d'usar molt i sempre a Catalunya en un 48,5% i 35,4%, respectivament. Aquestes dades no coincideixen amb les del CSASE, però en tots dos casos s'hi detecta una similitud: les opcions que prefereixen un ús residual del català, sigui a Catalunya o als centres, són minoritàries.

Aquest fet es podria explicar en el cas del Manresa Sis a partir de les aportacions lliures que van fer les i els alumnes al qüestionari, on un nombre important va admetre que els agrada parlar català per qüestions relacionades amb la identitat, la resiliència i perquè és la llengua del país. Podem concloure, doncs, que una bona part de l'alumnat entén la llengua no només com un instrument comunicatiu, sinó també com un element que configura la seva identitat.

Quan se'ls pregunta en quin grup de parlants se situen, l'opció més triada és "igual català que castellà" (35,1%), però la suma de "només català" i "més català" supera el 50%. Es torna a reproduir, doncs, aquesta tendència que mostra una fèrria voluntat o desig entre l'alumnat del Manresa Sis de convertir la llengua catalana en la llengua vehicular arreu. Contrasta amb les respostes del CSASE, on l'opció més triada és "Més castellà" (31,6%), seguida per "Igual català que castellà" (29,8%).

Estratègies per fomentar l'ús de la llengua catalana. Una mirada al Manresa Sis

Malgrat que els resultats de l'enquesta evidencien que el català és la llengua principalment usada pels estudiants de l'Institut Manresa Sis, *l'Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021* (CSASE, 2021), així com les altres referències mencionades al llarg del treball, reflecteixen una realitat molt complexa per la llengua catalana. Fins i tot l'estudi fet al Manresa Sis adverteix que en les comunicacions horitzontals l'ús disminueix, i que el consum de contingut audiovisual és elevat però l'oferta en català, no. Per aquest motiu, doncs, és pertinent aportar algunes estratègies i reflexions per fomentar-ne l'ús.

Com indiquen Bretxa i Vila (2014, p. 121), Bastardas (2012) i el Síndic (2022), cal parar especial atenció als canvis de centre, especialment en la transició de primària a secundària, ja que són moments de "(re)instauració de normes lingüístiques interpersonals" (Bastardas, 2012, p. 86). En el pas a l'adolescència, l'ús del català baixa i els adolescents castellanoparlants "tendeixen menys a la hibridació lingüística que els adolescents catalanoparlants inicials (que són més bilingües)" (Síndic de Greuges, 2022, p. 236). El 77% dels adolescents fan servir el castellà, molt per sobre del seu pes com a llengua inicial. Per contra, la proporció en el cas del català és del 51,2%. Per tant, la meitat dels alumnes de secundària no fan servir el català habitualment (Síndic de Greuges, 2022, p. 236).

El compromís de l'equip docent i del claustre amb el català és un factor important, i cal tenir en compte que bona part del professorat fa servir les dues llengües, la catalana i castellana, a la vida personal i, per tant, aquest comportament es pot traslladar també a la vida laboral (Bretxa et al., 2019, p. 114).

Així mateix, com indicava Estors (2014) fent referència sobretot als alumnes de català nouvinguts, cal que trobin espais on puguin fer servir la llengua. No disposar d'espais per usar la llengua genera inseguretat en molts joves, que no la poden fer servir (Bastardas, 2012, p. 87). Així, cal "vetllar perquè els infants, els adolescents i els joves puguin trobar

en els seus espais vitals àmbits i/o activitats que es duguin a terme preferentment en català” (Bastardas, 2012, p. 88).

D’entrada, és important dotar d’eines als docents perquè puguin treballar des de les aules estratègies de promoció. Molts docents admeten no tenir aquestes eines o veure’s directament “sobrepassats” (Bretxa et al., 2019, p. 124). Per tant, el primer pas seria revertir aquest fet i formar-los en aspectes sociolingüístics, de la gestió de la diversitat i en educació plurilingüe per gestionar l’aula (Bretxa et al., 2019, p. 127).

A partir d’aquí, doncs, es proposen dues estratègies de dinamització. D’una banda, estratègies basades en l’hàbit: associar cada persona escolaritzada (o en edat escolar) a Catalunya amb la llengua catalana, perquè vol dir que coneix la llengua i, per tant, té capacitat per parlar-lo (Bastardas, 2012, p. 86). I de l’altra, acostar la llengua catalana als inicis formatius i generar “estratègies de dinamització sociolingüística escolar” per habilitar la llengua catalana com la d’ús entre els infants; que comencin a fer-la servir entre ells des de l’inici (Bastardas, 2012, p. 86).

Aquestes dues propostes, però, responen a una situació més general, sense tenir en compte estrictament els resultats obtinguts al Manresa Sis. Per tant, poden ser unes propostes interessants en aquells centres que recullen uns resultats adversos, com els mostrats, per exemple, al CSASE (2021), al Síndic (2022) o al de Plataforma per la Llengua a Valls (2021).

A continuació, vull proposar algunes estratègies que s’adaptin més a la realitat del Manresa Sis, tenint en consideració les dades aconseguides a l’estudi. Aquestes dades permeten interpretar que:

1. Les comunicacions verticals (entre alumnat i professorat) es produeixen majoritàriament en català (més del 70%). En canvi, a les horitzontals (entre companys i amics) el percentatge baixa a una mitjana que ronda el 50%, sigui a dins o a fora de l’aula.

2. El català s'usa menys quan els alumnes es dirigeixen a persones desconegudes. Les xifres indiquen que es passa d'un 70% en les interaccions amb el professorat a un 50% quan parlen entre ells i a un 39,4% quan s'adrecen a persones desconegudes.
3. Hi ha una tendència a abandonar el català quan algú desconegut se'ls adreça en castellà.
4. Hi ha una demanda de més contingut en català a les plataformes audiovisuals (Netflix, HBO, etc.).
5. L'ús del castellà augmenta quan fan servir les xarxes socials.
6. El català i el castellà s'equiparen a l'hora de la lectura, literatura i notícies, i aquells que ho fan només en català ja no són majoritaris.

A partir d'aquesta fotografia que proporciona l'estudi fet al Manresa Sis, es proposa abordar aquests sis blocs en cinc estratègies per revertir aquesta problemàtica.

Bloc 1: comunicacions horitzontals. En aquest cas, si les interaccions es produeixen a dins de l'aula, el paper del docent és cabdal. Com que les dades evidencien que majoritàriament els alumnes es dirigeixen en català al docent, aquest haurà de fer la tasca d'anar grup per grup per retornar el català en les interaccions. La seva presència farà que el català retorni al grup durant la seva presència. Si, a més, el treball que estan fent és en català, les aportacions que facin hauran de ser-ho també. De manera que amb aquesta petita acció es podria revertir la tendència del canvi de llengua, molts cops inconscient. És habitual que en un grup de catalanoparlants es canviï de llengua simplement per una aportació en una altra llengua d'algun altre membre, encara que sigui només d'un membre. Cal, doncs, donar-li la volta a la situació: que el docent porti el català al grup.

Bloc 2 i 3: interaccions amb persones desconegudes. Bastardas (2012) proposa associar cada persona escolaritzada a Catalunya amb la llengua catalana. També hi ha una tasca a fer per deslliurar-se de prejudicis que, de vegades, indueixen a pensar que algú amb color de pell o accent diferent del nostre no entendre la llengua. Per tant, educar en la diversitat a l'aula pot facilitar la idea que el català és

llengua comuna i d'acollida; entendre l'aula com un espai d'aprenentatge plurilingüe on es pugui explorar altres llengües i treballar la reflexió metalingüística (Cambra, 2011, p. 83), però on el català esdevingui la llengua vehicular. A tall d'exemple, allò que Teresa Duran i Pep Montserrat il·lustren al conte infantil *La Mila va a l'escola* (1998), en el qual la Mila, una nena nouvinguda, no aconsegueix comunicar-se amb els seus companys de classe fins que, a l'hora de berenar, crida Mleko!, per referir-se a la llet en la llengua que parla a casa. La professora, llavors, fa un petit mural en el qual hi dibuixa una vaca, un got de llet i la paraula Mleko. L'endemà, els companys ja criden Mleko en comptes de llet. La Mila al final de curs entendrà el català, i a l'aula conviuran altres llengües, però n'hi haurà una de comuna i vehicular: el català. Un cas semblant ens l'explica Andy Brown (CUNY NYSIEB, 2017) en un vídeo d'una escola de Queens, on s'exemplifica com treballar el translanguaging. Allò que és rellevant i exportable al Manresa Sis és aquesta concepció oberta de la llengua, una convivència cultural que aporta coneixement i en la qual el català no és desplaçat, sinó al contrari, és central. Aquesta idea, doncs, pot exportar-se posteriorment als carrers, on no entendran la diversitat com un pretext per canviar de llengua.

Bloc 4: més audiovisual en català. Aquest bloc requereix, sobretot, propostes a gran escala. En l'arena política i institucional ja s'han anat treballant diverses estratègies. Mostra d'això n'és l'acord entre el Departament de Cultura de la Generalitat i Netflix, que s'ha compromès a doblar i subtitular en català 70 pel·lícules i sèries anuals (Rodrigo, 2022). Més enllà d'aquests grans acords, és pertinent, al meu entendre, trencar la idea audiovisual=castellà. Des de la desaparició del canal juvenil de TV3, s'ha generat un buit de contingut per a adolescents en català i de qualitat. Per aquest motiu, molts adolescents acaben buscant i consumint aquest contingut en altres llengües, especialment en castellà. Trobo necessari, doncs, tornar a inculcar la idea que es pot consumir contingut de qualitat i en català.

Una possible estratègia és compartir contingut en català amb l'alumnat. Si bé és cert que és escàs, el poc que sí que està disponible s'ha de fer circular. Hi ha multitud d'activitats que es poden treballar a partir del visionament de sèries, pel·lícules o documentals. És necessari, doncs, fer una tasca de recerca i generar una base de dades amb aquest contingut perquè, des del centre, cada professor/a en pugui tenir accés. En aquest sentit, cal tenir en compte la feina que està duent a terme la plataforma FilminCat, que ofereix contingut en català i de qualitat.

Bloc 5: el català a les xarxes socials. Si tot just apuntàvem la necessitat de trencar la idea que l'audiovisual no ha de ser consumit únicament en castellà, es pot extrapolar aquesta idea a les xarxes socials. El Consell Social de la Llengua Catalana de les Illes Balears aporta en el seu *Estudi sobre estratègies de promoció de l'ús social de la llengua catalana entre la població jove en àmbits no formals, amb especial atenció a les xarxes socials* (CSLLC, 2018) tot un seguit de propostes per intentar que el català tingui presència a les xarxes. Elaborar càpsules informatives en clau d'humor en català, fomentar la creació de tallers de creació de mems, donar suport a entitats locals per crear canals a Youtube, creant parelles lingüístiques, etc. (CSLLC, 2018, p. 32). Des de les aules, es pot donar a conèixer el contingut ja existent, i com s'ha suggerit abans, anar generant una base de dades amb aquells perfils a les xarxes que creïn contingut en català i que pugui ser d'interès, com el del col·lectiu Malaia. Senzillament, cal buscar allò que es necessiti per fer-ho servir a classe. Així, d'una banda, es dona a conèixer aquest contingut a l'alumnat i, de l'altra, es trasllada la idea que a Twitter, Instagram o Youtube es pot consumir i comunicar en català. En altres paraules, es normalitza una llengua que, de fet, té una forta tradició a internet.

Bloc 6: llegir més en català. Fomentar la lectura de contingut en català pot iniciar-se per oferir més contingut en català. En un primer moment, intentar que la biblioteca del centre contingui sempre una versió/edició de cada lectura en català. En segon lloc, intentar que l'oferta de llibres sigui extensa en gènere, i no en descuidi cap. I, en tercer lloc, proposar lectures en català. Les causes per les quals

no es llegeixi més en català poden ser variades i l'enquesta feta al Manresa Sis no hi aprofundeix. Per tant, les propostes parteixen d'una interpretació personal de la causa. Malgrat això, crec que és pertinent que el professorat sigui prescriptor de lectura en català i que, a més, pugui traslladar les novetats editorials que s'adeqüin més als seus alumnes. És molt important conèixer els gustos i hàbits lectors dels alumnes. Això facilita que es pugui aconsellar millor. Si es desconeixen les novetats editorials en català, potser també es desconeixen els autors en català. Una altra possibilitat, doncs, és acostar autors i autores a les aules; que l'alumnat percebi que hi ha una gran varietat de gèneres a llegir en català i que, a més, disposen d'autors en aquesta llengua que poden llegir i també interpel·lar personalment.

Pel que fa a la lectura de notícies, els diaris digitals són una molt bona font d'informació i d'activitats per fer a l'aula. Que els coneguin i els facin servir habitualment pot ser una garantia de consum posterior; si tenen necessitat d'estar informats i a l'aula s'han treballat diaris en català, és més probable que acabin consumint aquests diaris abans que uns altres. I això també és traslladable a les ràdios.

En definitiva, l'aula, capitanejada pel professor/a, pot ser un prescriptor de contingut de primer nivell. Si es vol revertir la tendència que mostra l'enquesta del Manresa Sis en els sis blocs anteriorment exposats, aquestes propostes poden ser un punt de partida. Obrir als ulls a la realitat vol dir adonar-se dels problemes, però també de les possibles solucions que tenim a l'abast.

Conclusions

Vistes i analitzades les dades de l'enquesta, se'n poden extreure sis conclusions.

D'entrada, que l'alumnat del Manresa Sis té principalment com a llengua habitual i pròpia la catalana. Els resultats del CSASE (2021) plantegen un escenari en què el català recula en molts àmbits, mentre que les dades obtingudes del Manresa Sis demostren una certa

fortalesa de la llengua catalana, tant a dins de les aules com a fora. Aquest fet es pot deure principalment a la composició de l'alumnat del centre (un 94,9% dels enquestats ha nascut a Catalunya i, segons dades del centre, l'alumnat estranger representa al voltant del 12% del total) i al fet que es delimita la mostra a un centre amb una idiosincràsia molt concreta (alumnat catalanoparlant sobretot), a diferència del CSASE, que té una mostra molt més heterogènia. La comparativa de l'estudi realitzat al Manresa Sis amb el CSASE (2021) mostra, doncs, dos retrats de realitats diferents.

En segon lloc, la llengua d'interrelació principal al centre és el català. L'alumnat i el professorat es comunica majoritàriament en català, tant a dins dels seus cercles com a fora. El català, doncs, és la llengua d'ús habitual al centre.

Ara bé, tant el CSASE (2021) com l'enquesta del Manresa Sis mostren una tendència de l'alumnat a fer servir el castellà amb més intensitat fora del centre. En el cas del Manresa Sis, aquesta diferència és més subtil. Això no obstant, demostra una tendència a que l'alumnat percebi el centre com un espai de socialització en català; el context creat facilita, doncs, que els i les alumnes s'adrecin al professorat en català. En aquest cas, sembla que el procés de castellanització escolar al qual fa referència el CSASE (2021), Bretxa et al. (2017), Vila (2018), Bretxa i Vila (2014) o el Síndic (2022), entre d'altres, o no es produeix al Manresa Sis o, si es produeix (no hi ha dades comparatives d'altres anys per poder-ho afirmar), va a un ritme més lent. Dit això, i tal com també afirma el Síndic, "l'escola contribueix a compensar la subordinació del català al castellà en la resta d'àmbits d'interacció social" (Síndic, 2022, p. 237). Sembla que l'institut ajuda a disminuir les diferències de llengua que sí que es troben al carrer i, per tant, permet que aquella gent que no té el català com a primera llengua pugui fer-la servir en diversos contextos. L'institut, doncs, normalitza l'ús de la llengua.

En tercer lloc, l'alumnat considera normals certes situacions quotidianes en què es troba la llengua catalana. Preguntat per si hi ha prou llibres en català, els enquestats del Manresa Sis creuen majoritàriament que sí. Tan sols un 34,3% s'hi mostra en desacord. A més, un 62,9% creu que hi ha prou diaris en català. En canvi, s'aprecia un desig entre l'alumnat perquè augmenti l'oferta de contingut en català en plataformes streaming; més

del 50% està en desacord que l'oferta sigui suficient i, per tant, demanen més contingut en català. Aquestes respostes podrien estar, però, condicionades per no haver entès bé la pregunta, ja que es va detectar força alumnes (especialment de primer d'ESO) que van tenir dubtes a l'hora de contestar i van requerir explicacions. Es podria deduir, per conseqüència, que altres cursos haguessin entès malament la pregunta. Malgrat això, la conclusió a la qual es pot arribar és que l'alumnat demanda més contingut audiovisual en català, però mostra certa conformitat en altres àmbits, com el de la lectura de novel·les o la premsa escrita.

En quart lloc, hi ha sis grans tendències on es percep que el català recula o no gaudeix de tanta projecció al Manresa Sis:

1. En les comunicacions horitzontals (entre companys i amics) a dins i a fora de l'aula.
2. Quan els i les alumnes es dirigeixen a persones desconegudes. L'estudi fet demostra que la llengua que faci servir una persona desconeguda és vital per decidir amb quina llengua es contesta. Si un desconegut s'adreça en català, els i les alumnes responen en català; si ho fan en castellà, responen en castellà.
3. Hi ha una tendència a abandonar el català quan algú desconegut se'ls adreça en castellà.
4. A l'audiovisual. Hi ha poca oferta en català i l'alumnat del Manresa Sis en demanda més.
5. A les xarxes socials l'ús del castellà augmenta.
6. En la lectura. El català i el castellà s'equiparen a l'hora de la lectura (literatura i notícies), i els lectors únicament en català ja no són majoritaris.

En cinquè lloc, es detecta l'existència d'un sentiment de pertinença a una comunitat lingüística, ja que l'alumnat s'identifica principalment al grup que parla català, que voldria que al seu centre es parlés majoritàriament català i que creu que a Catalunya el català s'hauria d'usar sempre o molt. De fet, a les respostes lliures obtingudes hi ha un gruix important d'alumnes que mostren una estima per la llengua. En aquest sentit, la

pertinença o el lligam afectiu de l'alumnat amb la llengua porta a creure que parlar català és sobretot útil, en diversos graus, i a admetre que parlar català agrada (67,7%).

Finalment, no es detecta una tendència clara o rellevant de rebuig cap al català o cap a la seva comunitat lingüística, a diferència d'altres estudis mostrats en aquest treball. Per tant, es pot afirmar que hi ha una bona convivència lingüística al centre i que no hi ha conflictivitat derivada de la llengua.

Tanmateix, cal tenir en comptes algunes limitacions de l'estudi. D'entrada, la mostra, que representa menys d'un 40% de l'alumnat. Aquest fet pot fer minvar la representativitat d'algunes dades o col·lectius. Per exemple, i com s'ha comentat a la presentació de resultats, el col·lectiu d'alumnes nascuts fora d'Espanya representa un 12,5% del centre, mentre que a l'enquesta la seva representativitat és tan sols del 5% (alumnes nascuts fora de Catalunya). Aquest biaix pot haver influït en els resultats.

D'altra banda, les dades obtingudes representen una fotografia d'un moment concret i d'un espai concret, i no permeten assegurar amb certesa algunes tendències, ja que no es disposa d'estudis semblants anteriors ni es fan preguntes o projeccions de futur. A diferència del CSASE (2021), per exemple, no s'ha dut a terme un estudi cada certs anys que permeti exposar amb més fiabilitat diverses tendències al llarg dels anys.

L'estudi reflecteix una situació específica al centre, però que no és extrapolable al seu entorn. Dit d'una altra manera: l'estudi reflecteix uns usos concrets d'uns alumnes que no formen part majoritàriament del barri on s'ubica l'institut, sinó que el centre és un mosaic d'alumnes que provenen de barris, pobles i ciutats diverses i que conformen un collage molt heterogeni que no representa la realitat lingüística del barri, si bé és cert que aquest tampoc era l'objectiu inicial del treball.

I per acabar, crec que és pertinent afegir que hi ha elements de l'estudi que haurien invitat a una investigació qualitativa complementària a la quantitativa que s'ha dut a terme per conèixer amb més profunditat, per exemple, les causes que provoquen que els alumnes canviïn de llengua a dins i a fora de l'aula. L'enquesta fa emergir una tendència en aquest sentit, però una aproximació qualitativa hauria pogut investigar-ne els motius

de fons. Aquestes limitacions són, tanmateix, una porta oberta i una invitació a complementar i completar aquest estudi allà on no s'hi han pogut dedicar més recursos.

Bibliografia

- Barrieras, M. (2013). La cruïlla del multilingüisme: les llengües dels catalans al segle XXI. *Divèrsia, revista de la càtedra sobre diversitat social de la universitat Pompeu Fabra*, 3, 3-37.
- Barlovento Comunicación. (2021). *Barómetro TV-OTT Tv de pago y ott's. 3a ola 2021*.
- Bastardas, A. (2012). *El català i els joves: propostes de política lingüística del Consell Social de la Llengua Catalana. Treballs de Sociolingüística Catalana*, 22, 77-92.
- Bastardas, A. (2018). *Una llengua mitjana europea per als joves: les 'micropolítiques' imprescindibles per al català*. Editorial Octaedro.
- Bretxa, V., Comajoan, L., i Vila, X. (2017). *Les veus del professorat: l'ensenyament i la gestió de les llengües a secundària*. Horsori.
- Bretxa, V.; Comajoan, Ll.; Vila, F. (2019) L'ús i la promoció del català a secundària: opinions del professorat. Dins F. X. Vila; E. Boix-Fuster (Eds.), *La promoció de l'ús de la llengua des del sistema educatiu: realitats i possibilitats* (pp. 109-131). Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Bretxa, V., Vila, F.X. (2014). "L'evolució dels usos lingüístics dins l'aula des de sisè de primària fins a quart d'ESO". *Revista de llengua i dret*, 62, 106-123.
- Cambra, M. (2011). Plurilingüisme i ensenyament de llengües. *Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura*, 53, 77-84.
- Consell de l'Audiovisual de Catalunya [CAC] (2020). *Presència i prominència d'obres europees a Netflix (Informe 82/2020)*. https://www.cac.cat/sites/default/files/2020-05/Acord_49_2020_ca.pdf

- Consell social de la llengua catalana [CSLLC] (2018). *Estudi sobre estratègies de promoció de l'ús social de la llengua catalana entre la població jove en àmbits no formals, amb especial atenció a les xarxes socials*. Govern Illes Balears.
- Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu [CSASE]. (2021). *Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya 2006-2013-2021*. Departament d'Educació.
- Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals [CCMA]. (2022). *Missió i principis*. Recuperat 21 gener 2022, de <https://www.ccma.cat/corporatiu/ca/missio-i-principis/>
- CUNY NYSIEB - New York State Initiative on Emergent Bilinguals. (2017, febrer 11). *04 Andy Brown Translanguaging A multilingual Learning* [Vídeo]. Youtube. https://youtu.be/O6DBPbDT_GE
- Duran, T.; Montserrat, P. (1998). *La Mila va a l'escola*. Editorial La Galera.
- Estors, L. (2014). Les Actituds lingüístiques segons l'origen dels aprenents de català com a llengua d'acollida. *Treballs de sociolingüística catalana*, 24, 153-71.
- Generalitat de Catalunya (2015). *La llengua a l'escola catalana. Un model d'èxit*. Departament d'Ensenyament.
- Institut d'Estadística de Catalunya [Idescat]. (2013). *Enquesta d'usos lingüístics de la població*. Departament de Cultura.
- Lemus, R. (2017, gener 26). *És possible fonamentar l'ús social de la llengua catalana des de l'àrea de llengua catalana i literatura en l'ESO?* [Entrada blog]. Recuperat 8 novembre 2021, de <https://blogs.iec.cat/cruscat/cercle-xxi/butlleti/butlleti-9/es-possible-fonamentar-lus-social-de-la-llengua-catalana-des-de-larea-de-llengua-catalana-i-literatura-en-leso/>
- Observatori Crític dels Mitjans [Mèdia.cat]. (2022). *Joves i ús del català: una radiografia del sector audiovisual*. Grup de Periodistes Ramon Barnils.
- Plataforma per la Llengua (2021). *Estudi sociolingüístic als patis dels instituts públics de Valls*. Editat per Plataforma per la Llengua.

- Rodrigo, V. (2022, març 15). Netflix es compromet a doblar i subtítular en català unes 70 pel·lícules i sèries anuals. *Nació Digital*. Recuperat 1 d'abril 2022, de <https://www.naciodigital.cat/noticia/231801/netflix-doblatge-subtitulacio-catala-disponible>
- Síndic de Greuges. (2022). *Drets i usos lingüístics dels infants i adolescents a Catalunya. L'escola com a garant de la igualtat d'oportunitats*. Síndic de Greuges.
- Vila, F. X. (2018, febrer 17). "Hi ha instituts on la presència del Català és simbòlica". *El Nacional*. Recuperat 24 gener 2022, de https://www.elnacional.cat/ca/cultura/francesc-xavier-vila-espanyol-escola-catalana_239823_102.html
- Vila, F. X.; Boix-Fuster, E. (2019). *La promoció de l'ús de la llengua des del sistema educatiu: realitats i possibilitats*. Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Youtubers.cat. (2022). *¿Què és Youtubers.cat?*. Recuperat 21 gener 2022, de <https://www.youtubers.cat/que-es/>

Annex

Qüestionari passat a l'alumnat

L'ús del català a l'Institut Manresa Sis

L'objectiu d'aquest qüestionari és obtenir informació sobre l'ús de la llengua catalana entre l'alumnat de l'institut Manresa Sis. Les dades obtingudes serviran per elaborar un treball final del Màster Universitari en Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes de la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya. Per tant, la finalitat de l'estudi és únicament acadèmica.

Les dades obtingudes seran anònimes, i només es demana certa informació personal (com l'edat, el curs o el teu origen) per poder-les relacionar a l'estudi. No hi ha respostes correctes ni incorrectes, per això et demanem que responguis amb sinceritat.

Participar en aquest breu qüestionari et durà màxim 5 minuts, i la teva participació suposarà una gran ajuda.

Moltes gràcies per participar-hi!

1. Curs que estàs cursant:

- a) Primer d'ESO
- b) Segon d'ESO
- c) Tercer d'ESO
- d) Quart d'ESO

2. Edat:

3. Sexe:

- a) Masculí

- b) Femení
- c) No binari
- d) Prefereixo no contestar

4. Has nascut a Catalunya?

- a) Sí
- b) No

Llegeix atentament les preguntes i respon marcant l'opció que creguis pertinent.

5. Quina és la teva llengua?

- a) Català
- b) Castellà
- c) Tant català com castellà
- d) Altres

6. Quan eres petit/a, quina llengua vas parlar primer a casa?

- a) Català
- b) Castellà
- c) Tant català com castellà
- d) Altres

7. Quina llengua parles amb les persones amb qui vius?

- a) Només o sobretot en català
- b) Igual en català que en castellà
- c) Només o sobretot en castellà
- d) Només o sobretot en una altra llengua

Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn, en aquestes situacions?

8. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan el professorat parla a tot el grup?

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

9. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan el professorat et parla només a tu a dins de l'aula?

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

10. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan parles amb el professorat dins la classe?

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

11. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan fas activitats en grup amb altres companys/es dins la classe?

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

12. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan parles amb el professorat fora de la classe?

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

13. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan parles amb companys/es de classe fora de l'aula?

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

14. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan parles amb els teus amics i amigues de fora del centre?

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades
- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

15. Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan et dirigeixes a persones desconegudes fora del centre:

- a) Mai o gairebé mai
- b) De vegades

- c) Sovint
- d) Moltes vegades
- e) Sempre o gairebé sempre

16. Quan alguna persona desconeguda se t'adreça en castellà fora del centre, respons habitualment en:

- a) Només o sobretot català.
- b) Només o sobretot castellà.
- c) Igual en català que castellà

17. Quan alguna persona desconeguda se t'adreça en català fora del centre, respons habitualment en:

- a) Només o sobretot català.
- b) Només o sobretot castellà.
- c) Igual en català que castellà

Llegeix atentament les preguntes i respon marcant l'opció que creguis pertinent.

18. Quant de temps dediques cada dia a mirar contingut audiovisual en streaming (plataformes com Netflix, Disney Plus, Amazon Prime, HBO Max, Filmin, Youtube, etc):

- a) No miro contingut audiovisual
- b) Menys d'una hora
- c) Entre una i tres hores
- d) Més de tres hores

19. En quina llengua mires els continguts audiovisuals en streaming (plataformes com Netflix, Disney Plus, Amazon Prime, HBO Max, Filmin, Youtube, etc)?

- a) Només o sobretot català
- b) Igual català que castellà
- c) Només o sobretot castellà

d) Només o sobretot una altra llengua

20. Quant de temps dediques cada dia a les xarxes socials (Instagram, Facebook, Twitter, etc)

a) No utilitzo les xarxes socials

b) Menys d'una hora

c) Entre una i tres hores

d) Més de tres hores

21. En quina llengua et comuniqués a les xarxes socials?

Només o sobretot català

a) Igual català que castellà

b) Només o sobretot castellà

c) Només o sobretot una altra llengua

22. A part de les lectures obligatòries del centre, amb quina freqüència llegeixes llibres (novel·les, ciència-ficció, llibres de no-ficció)?

a) Com a molt, alguna vegada a l'any

b) Una o diverses vegades al mes

c) Una o diverses vegades a la setmana

d) Cada dia o gairebé cada dia

23. En quina llengua llegeixes llibres (novel·les, ciència-ficció, llibres de no-ficció)?

a) Només o sobretot català.

b) Només o sobretot castellà.

c) Igual català que castellà

d) Només o sobretot una altra llengua

24. En quina llengua t'informes sobre l'actualitat (diaris digitals, en paper, etc)?

- a) Només o sobretot català.
- b) Només o sobretot castellà.
- c) Igual en català que castellà
- d) Només o sobretot una altra llengua

Digues en quin grau estàs d'acord o en desacord amb les següents afirmacions:

25. L'oferta de sèries, pel·lícules, etc. en català per streaming (Netflix, Disney Plus, Amazon Prime, HBO Max, Filmin, Youtube, etc) és suficient:

- a) Totalment d'acord
- b) D'acord
- c) En desacord
- d) Totalment en desacord

26. Hi ha prou llibres (novel·les, ciència-ficció, llibres de no- ficció) en català:

- a) Totalment d'acord
- b) D'acord
- c) En desacord
- d) Totalment en desacord

27. Hi ha prou diaris digitals per informar-te de l'actualitat en català:

- a) Totalment d'acord
- b) D'acord
- c) En desacord
- d) Totalment en desacord

Indica l'opció que millor reflecteixi la teva opinió:

28. Segons la teva opinió: El català actualment s'usa...

- a) Molt poc
- b) Poc

- c) Mitjanament
- d) Molt
- e) Moltíssim

29. En general, parlar català:

- a) M'agrada
- b) Em desagrada
- c) Ni m'agrada ni em desagrada

30. Parlar català és:

- a) Extremadament útil
- b) Molt útil
- c) Bastant Útil
- d) Poc útil
- e) Gens útil

31. A continuació, podries explicar breument què significa per a tu parlar català? (com et fa sentir, què t'inspira parlar-lo, etc).

32. Segons tu, a Catalunya, en general, el català s'hauria d'utilitzar...

- a) Mai
- b) Poc
- c) Mitjanament
- d) Molt
- e) Sempre

33. Al teu centre escolar, t'agradaria parlar català...

- a) Mai
- b) Poc

- c) Mitjanament
- d) Molt
- e) Sempre

34. Em situo al grup dels qui parlen:

- a) Només català
- b) Més català
- c) Igual català que castellà
- d) Més castellà
- e) Només castellà
- f) Una altra llengua

Moltes gràcies per la teva participació!

Respostes del qüestionari

Respostes pregunta 1

	Primer d'ESO		Segon d'ESO		Tercer d'ESO		Quart d'ESO	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Curs que estàs cursant	33	33,3%	24	24,2%	21	21,2%	21	21,2%

Respostes pregunta 2

	12 anys		13 anys		14 anys		15 anys		16 anys		17 anys	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Edat	30	30,3%	21	21,2%	22	22,2%	18	18,2%	6	6%	2	2%

Respostes pregunta 3

	Masculí		Femení		No binari		Prefereixo no contestar	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Sexe	35	35,4%	59	59,6%	1	1%	4	4%

Respostes pregunta 4

	Sí		No	
	Participants	%	Participants	%
Has nascut a Catalunya?	94	94,9%	5	5,1%

Respostes pregunta 5²

	Quina és la teva llengua?	
	Participants	%
Català	57	57,6%
Castellà	11	11,1%
Tant català com castellà	22	22,2%
Català, castellà, gallec	1	1%
Àrab	1	1%
Neerlandès	1	1%
Avegades parlo castella amb els meus avis pero a a casa i a l'institi acostumo a parlar en catala	1	1%
Àrab, català i castellà	1	1%
Català i anglès	1	1%
Parlo català amb tothom menys amb els meus avis i el meu pare	1	1%
Marroquí	1	1%
Més castellà que català	1	1%

Respostes pregunta 6³

	Quan eres petit/a, recordes quina llengua vas parlar primer a casa?	
	Participants	%
Català	64	64,4%
Castellà	17	17,2%
Tant català com castellà	9	9,1%
Castellà i gallec	1	1%

² Les respostes apareixen tal com les han escrit les i els alumnes enquestats

³ Les respostes apareixen tal com les han escrit les i els alumnes enquestats

Àrab	2	1,98%
Bereber	1	1%
No n'estic segura, però imagino que català	1	1%
Tant català com anglès	1	1%
Català, castellà i anglès	1	1%
Castellà i pot ser una mica de frances, peò més castellà.	1	1%
Marroquí	1	1%

Respostes pregunta 7

	Només o sobretot català		Igual en català que en castellà		Només o sobretot castellà		Només o sobretot en una altra llengua	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Quina llengua parles amb les persones amb qui vius?	63	63,6%	15	15,2%	16	16,2%	5	5,1%

Respostes preguntes 8-11

	Sempre o gairebé sempre		Moltes vegades		Sovint		De vegades		Mai o gairebé mai	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan el professorat parla a tot el grup?	75	75,8%	16	16,2%	4	4%	4	4%	0	0%

Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan el professorat et parla només a tu a dins de l'aula?	79	79,8%	11	11,1%	5	5,1%	2	2%	2	2%
--	----	-------	----	-------	---	------	---	----	---	----

Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan parles amb el professorat dins la classe?	73	73,7%	16	16,2%	5	5,1%	3	3%	2	2%
---	----	-------	----	-------	---	------	---	----	---	----

Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan fas activitats en grup amb altres companys/es dins la classe?	49	50%	26	26,5%	10	10,2%	9	9,2%	4	4,1%
---	----	-----	----	-------	----	-------	---	------	---	------

Respostes preguntes 11-15

	Sempre o gairebé sempre		Moltes vegades		Sovint		De vegades		Mai o gairebé mai	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan parles amb el professorat fora de la classe?	75	75,8%	10	10,1%	2	2%	8	8,1%	4	4%
Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan parles amb els companys/es de classe fora de l'aula?	52	52,5%	19	19,2%	9	9,1%	6	6,1%	13	13,1%
Fins a quin punt s'utilitza el català al teu entorn: quan parles amb els teus amics i amigues de fora del centre?	51	51,5%	18	18,2%	7	7,1%	6	6,1%	17	17,2%

Fins a quin punt s'utilitza el català: quan et dirigeixes a persones desconegudes fora del centre:

39	39,4%	21	21,2%	15	15,2%	8	8,1%	16	16,2%
----	-------	----	-------	----	-------	---	------	----	-------

Respostes preguntes 16-17

	Només o sobretot en català		Només o sobretot en castellà		Igual en català que en castellà	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Quan alguna persona desconeguda se t'adreça en castellà fora del centre, resons habitualment en:	15	15,3%	56	57,1%	27	27,6%
Quan alguna persona desconeguda se t'adreça en català fora del centre, resons habitualment en:	82	83,7%	6	6,1%	10	10,2%

Respostes pregunta 18

	Més de tres hores		Entre una i tres hores		Menys d'una hora		No miro contingut audiovisual	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Quant de temps dediques cada dia a mirar contingut audiovisual en streaming (plataformes com Netflix, Disney Plus, Amazon Prime, HBO Max, Filmin, Youtube, etc):	12	12,2%	55	56,1%	28	28,6%	3	3,1%

Respostes pregunta 20

	Més de tres hores		Entre una i tres hores		Menys d'una hora		No utilitzo les xarxes socials	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Quant de temps dediques cada dia a les xarxes socials (Instagram, Facebook, Twitter, etc)	15	15,2%	34	34,3%	26	26,3%	24	24,2%

Respostes pregunta 22

	Com a molt, alguna vegada a l'any		Una o diverses vegades al mes		Una o diverses vegades a la setmana		Cada dia o gairebé cada dia	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
A part de les lectures obligatòries del centre, amb quina freqüència llegeixes llibres (novel·les, ciència-ficció, llibres de no-ficció)?	15	15,2%	29	29,3%	29	29,3%	26	26,3%

Respostes preguntes 19, 21, 23 i 24

	Només o sobretot català		Igual en català que en castellà		Només o sobretot en castellà		Només o sobretot en una altra llengua	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
En quina llengua mires els continguts audiovisuals en streaming (plataformes com Netflix, Disney Plus, Amazon Prime, HBO Max, Filmin, Youtube, etc)?	3	3,1%	17	17,5%	61	62,9%	16	16,5%

En quina llengua et comuniques a les xarxes socials?	31	36,5%	31	36,5%	15	17,6%	8	9,4%
En quina llengua llegeixes llibres (novel·les, ciència-ficció, llibres de no-ficció)?	23	23,5%	48	49%	24	24,5%	3	3,1%
En quina llengua t'informes sobre l'actualitat (diaris digitals, en paper, etc)?	37	38,1%	36	37,1%	19	19,6%	5	5,2%

Respostes preguntes 25-27

	Totalment d'acord		D'acord		En desacord		Totalment en desacord	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
L'oferta de sèries, pel·lícules, etc. en català per streaming (Netflix, Disney Plus, Amazon Prime, HBO Max, Filmin, Youtube, etc) és suficient:	15	15,6%	27	28,1%	32	33,3%	22	22,9%
Hi ha prou llibres (novel·les, ciència-ficció, llibres de no-ficció) en català:	14	14,1%	51	51,5%	29	29,3%	5	5,1%
Hi ha prou diaris digitals per informar-te de l'actualitat en català:	16	16,5%	45	46,4%	30	30,9%	6	6,2%

Respostes pregunta 28

	Molt poc		Poc		Mitjanament		Molt		Moltíssim	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Segons la teva opinió, el català actualment s'usa...	3	3%	28	28,3%	45	45,5%	17	17,2%	6	6,1%

Respostes pregunta 29

	M'agrada		Em desagrada		Ni m'agrada ni em desagrada	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%
En general, parlar català:	67	67,7%	2	2%	30	30,3%

Respostes pregunta 30

	Extremadament útil		Molt útil		Bastant útil		Poc útil		Gens útil	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Parlar català és:	16	16,3%	36	36,7%	35	35,7%	11	11,2%	0	0%

Respostes pregunta 32

	Mai		Poc		Mitjanament		Molt		Sempre	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Segons tu, a Catalunya, en general, el català s'hauria d'utilitzar...	1	1%	1	1%	14	14,1%	48	48,5%	35	35,4%

Respostes pregunta 33

	Mai		Poc		Mitjanament		Molt		Sempre	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Al teu centre escolar, t'agradaria parlar català...	3	3,1%	2	2,1%	20	20,6%	29	29,9%	43	44,3%

Respostes pregunta 34

	Només català		Més català		Igual català que castellà		Més castellà		Només castellà		Una altra llengua	
	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%	Participants	%
Em situo al grup dels qui parlen:	23	23,7%	30	30,9%	34	35,1%	6	6,2%	4	4,1%	0	0%

Respostes pregunta 31: A continuació, podries explicar breument què significa per a tu parlar català? (com et fa sentir, què t'inspira parlar-lo, etc⁴).

nose

La llengua del nostre país i dels nostres avis, besavis

es un idioma mes que es chulo de aprendra

Com que a casa meva parlem en catala m'està bé però si parles en una altra llengua també m'estaria bé.

Em fa sentir bé, sona molt bonic el català. :-)

És la meva llengua

No em fa sentir res, només és una llengua i a més a més la meva llengua natal és el castellà, però no em fa res parlar-lo, i crec que als instituts es parla massa poc en castellà.

no ho se

No ho se perque no tinc preferencia de cap llengua

NS

Amb el català m'explico millor que amb altres idiomes.

Es la meva llengua materna i pues la paro sempre

Per a mi parlar català és com una part de mi ja que la meva infància ha sigut amb català.

la llengua que es parla

Per mi el Català és la meva llengua, a part de normalitat, em transmèt calidèsa i melancolia.

Per a mi el català és com una part de la meva identitat

El Català és la vida! Visca Catalunya!!

Es una llengua nova per mi

⁴ Les respostes s'han afegit sense fer-ne cap modificació. Per tant, apareixen tal com les han escrit els i les alumnes.

Em sento millor si parlo catala per que des de que vaig neixer parlo catala i castella pero sobretot el català.

Es la llengua que vaig parlar primer i la que parla la meva familia. i si vas a mallorca, menorca, o a valencia pots entendre millor els seus ciutadants per que s'assembla.

no em fa sentir res

si no parlem en catala el catala es perdra i no es podrem recuperar

ES LA MEVA LLENGUA MATERNA, M'AGRADA

no significa res

una llengua

Doncs jo he parlat català desde que era petita i sempre m'agradat parlar català, ja que ja estic acostumada, etc. Si que quan algu em parla amb castella que no conegui, li parlo tambe en castella ja que potser no enten al català, pero si no sempre parlo català. Trobo que és un idioma facil i practic de parlar.

per a mi parlar català es com parlar castella no hem suposa cap problema ja cre e crescut amb els 2

no me hace sentir de ninguna forma pero al no hablarlo muy bien no me gusta,me inspira a hablarlo cuando alguien que no me conoce me habla en catalan

És la meva llengua materna així que estic molt feliç de poder parlar aquesta bonica llengua

Paraula amb el meu idioma

És la meva llengua i ja està

em fa sentir bé

és una llengua, que m'agrada molt i em fa sentir molt be.

No se el par-lo i punt

Em sento be parlant catala ja que es una llengua i s'hauria de coneixer mes ja que en molts llocs no volen que en que es parli catala, i tambe hi ha gent catalana que va anar a la gurra i per parlar catala els van matar aixi que no se pot ser que d'aqui uns anys mori

parlar la meva llengua

Per mi es com una llengua mes

Dons parlar la meva llengua

me hace sentir extraña cuando o hablo

a mi m'agrada parlar català perquè és la meva llengua, i és com m'és més fàcil comunicar-me, em sento més còmoda i puc parlar sense entrebancs

un altre idioma cualsevol

M'agrada parlarlo, encara que poca gent el parli

Es la meva llengua i m'agrada molt

És la llengua que a casa meva tothom parla i trobo que es una llengua molt bonica :)

ns difarent

es una de les meves llengües, no em fa sentir de cap manera en especial

Generalment m'agrada més parlar en anglès, però el català també m'agrada. M'agrada sentir-lo pel carrer, especialment quan es nota algun accent :)

Quan parlo català em sento feliç, perquè és la manera que tinc jo de comunicar-me. A més a més, el català (malauradament), s'està extingint, i això m'inspira a parlar-lo encara més.

per mi el català es el meu idioma i quant poc i no molesto a ningú el parlo, i en els series si no hi son en català les miro en català pero si no, no

Per a mi el català es la llengua amb que he crescut i la que m'agrada mes.

be

Parlar la meva llengua. No m'inspira res.

Jo parlo català perquè es la meva llengua, des de petita es la llengua q m'han ensenyat i no hi trobo el sentit a canviarle per una altre, hem fa sentir bé perquè es la meva llengua.

No hablo mucho en Catalan pero me agrada

una forma de parlar molt original i molt bonica

Parlar la meua llengua

.

honestament no ho parlo gaire em fa sentir una mica insegura perquè no ho parlo tan fluid

M'agrada molt la meua llengua i no vull que es perdi. Té una gran història i espero poder seguir mantenint-la viva.

M,agrada pq té com una accent diferent al del castellà

Em fa sentir lliure, però a vegades és una mica complicat parlar aquest idioma.

és el meu idioma i m'agrada expressar-me d'aquesta manera

M'agrada parlar en català perquè és una llengua que m'agrada, que em sona bé el castellà amb sembla útil però no m'agrada com sona, és un tema estètic de com dius les coses com s'escolten

Parlar la meua llengua

Bueno és la meua llengua i m'agrada però no tinc res en contra del castellà

M'agrada molt més el català ja que em sento més còmode parlant català que castellà

No

Per a mi parlar el català es utilitzar-lo al dia a dia, personalment es una llengua que m'agrada molt

significa defensar una llengua que està sent oprimida pel govern espanyol.

Parlar català per mi és sentir-me català, al tenir família de llocs molt variats inclòs Perú, parlant català em sento català.

molt be

refrxrdctvbhnmokhyhngfdbhfvytybxaIUSDG7W7 ZANAqsxdgvgx <b<up sn

7y9392wq0i,.'09i509rejijhfojhsvksjvknldgvjnklñvfekdnkjcñdbjbcvdj cñbhciwddgc sc

cvnpgfvksd nhkhvjbV+EKGUAWVOFDDSJVBKUS ERUGW8YD8GQW IFFOW VD OW E EOF

EEUF EWFH

Fiebferrhjrferjgjlwhbjjdfllkgsdlbslrhfbkxhsgvberdnfjkebfkxhebdjjjjfghrjhfffffffffrhtirehgfbhi
vnfcjgjfcfchcnfhcnvbgngvmcvjfgfc

Ho parlo per poder comunicar-me i ja.

a l'altre escola que anava parlava nomès castellà però que aquest institut com tothom
parla català jo també parlo.

parque a catalunya es parla catala a mes es facil.

com que es la meva llengua materna em fa sentir reconfortable

un idioma

a mi margada parlar català

el catala m'agrada molt ja que es un idioma molt bonic per mi

res

No se, es un altre llengua que parlo i em fa sentir bé, es "guay"

Jo soc bilingüe, el català també es la meva llengua i no m'imagino no saber parlar català.

Fora de catalunya no el faig servir massa, però igualment es una llengua que m'estimo.

NO EL PARLO MOLT

ami mes igual parlar en catala com en castella

em costa parlar en català però em sembla una llengua força entretinguda, no és tan difícil
com a l'anglès o altres llengües

Per mi es tan sol una llegua mes

Parlar català m'honra com a persona, àdhuc és una de les meves més grans pasions